

№ 34 (243) 20 жніўня 2001 г.

НАША НІВА

Заснаваная ў 1906. Адноўленая ў 1991. Выходзіць у панядзелкі

ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

10 верасьня – ля ЦВК

Залія Кангрэсу была расквачаная перадвыбарнымі клічамі: "Грамадзкая кааліцыя за адзінага кандыдата", "У адзінстве сіла", "Адзіны кандыдат, адзіная Беларусь". Форум, які ў Беларусі вядзеца, адкрыўся на паўгадзіны пазней прызначанага. Чакаючы, прысутныя слухалі песні з альбому "Я нарадзіўся тут". Пачаўся Кангрэс цікавосткай: сп.Пузінія, вядомы майстар народных інструментаў, у даунейшай сялянскай вопратцы, зіграў на сцэне на сурме. Потым на трывбуну падняўся старшыня аргамітэту Кангрэсу Юры Хадыка. Ён патлумачыў, чаму сход праводзіцца толькі пры канцы лета, і заявіў, што мэта форуму — натхніць "дзясяткі тысячай прыхильнікаў". Ён таксама прапанаваў усім прыхільнікам дэмакратыі сабрацца ўвечары 9 верасьня пад сценамі ЦВК, каб падтрымачы адзінага дэмакратычнага кандыдата, Уладзімера Ганчарыка.

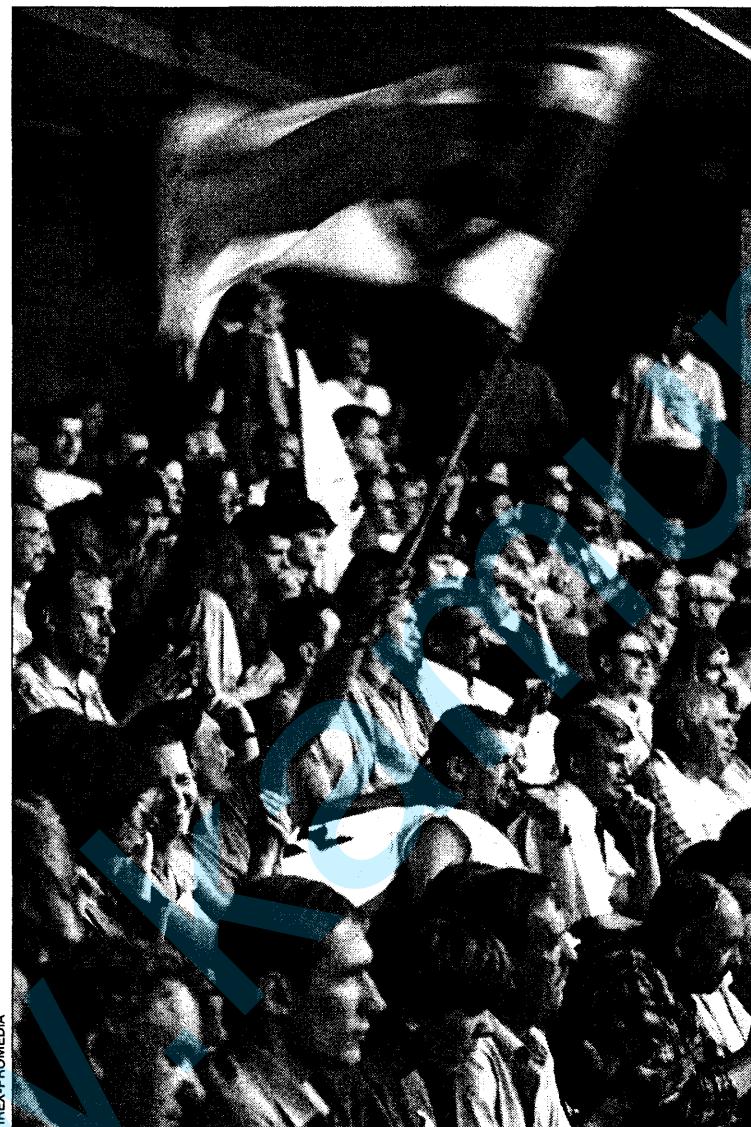
Кангрэс вялі Лявон Барщэўскі і Людміла Гразнова. Сп.нія Гразнова запомнілася слабай беларускай мовай і жоўтай "зуброўскай" кашуляй, апранутай у знак салідарнасці з арыштаванымі ўчора хлопцамі. Хоць беларускай мовы на дэзвюмоўным зязэвдзе было непараўнана больш, чым у спэцыялістах незалежных газетаў, якія раздавалі делегатам.

Сп.Барщэўскі распавёў пра складаную ўнутрыпартычную і сацыяльна-еканамічную ситуацыю і правёў паралелі паміж сёньняшнім Беларусем і гітлераўскай Нямеччынай.

Потым на трывбуну падняўся дыякан Беларускай Народнай Аўтакефальтнай Праваслаўнай Царквы Леанід Акаловіч. Ён правёў малітву за Беларусь, бласлаўляючы ўсіх крыжам. Удзельнікі кандыдатаў маліліся за перамогу сточачы. Адно што на ўсе здагадаліся адключыць на гэты час свае тэлефоны.

Цьвіком парадку дні было выступленне сп.Ганчарыка і Домаша. Яны з'явіліся на сцэне разам і віталі залю, узяўшыся за руки. Першым выступаў адзіны кандыдат ад шырокай грамадзянскай кааліцыі. Ён дзякаваў за падтрымку і адзінства. "Нас спрабавалі пасварыць, але не атрымалася. Мы знайшли супольную мову". Сп.Ганчарык з'яўніў увагу на неабходнасць пільнага кантролю за палірэзднім галасаваннем, на небяспеку сёньняшніх павышанай актыўнасці ў войску, спыніў-

**Кангрэс Дэмакратычных Сілаў:
лёс выбараў вырашыцца на вуліцы**

IREX-PROMEDIA

ся на зынкненны ў Беларусі людзей. "Мы патрабуем, каб была створаная незалежная камісія. Кірауніцтва дзяржавы насе адказнасць за гэта, і мы памяняем такую ўладу". Патэнцыйныя презыдэнты акрэсліў асноўныя напрамкі сваёй праграммы. "Беларусь павінна быць незалежнай дзяржавай, з прыгожымі гарадамі, добрымі шляхамі і выдатнай сельскай гаспадаркай, з годнымі пэнсіямі,

нармальнай сферай абслугоўвання, багатымі прыладкамі і памяркоўнымі цэнамі. Такой будзе Беларусь, і такай бачу я ўнію будучыню... Беларуская эканоміка будзе чеснай і маральнай". У.Ганчарык прапанаваў Аляксандру Лукашэнку падзельнічаць у жывых тэледбатах. Залі стоячы віталі яго авацыяй і воклічамі "Жыве Беларусь!". Праграмы Ганчарык не агучыў. Паводле ягоных

На пазамінулым тыдні да начальніка Маладэчанскага ГУУС палкоўніка Сяргея Кухарчыка заўтаті мяццовы "зуброўцы", вылікаваныя сваімі прыходамі сяўтарныя жах у ягонай сакратаркі. Палкоўнік, аднак, на гутарку пагадзіўся і доўга па-бацькоўску ўшчуваў хлопца за пэцканьне платоу ды распавяддаў, якім, на ягоную думку, мусіць быць магутны экалагічны рух, а прыканцы прыняў у падарунак добрую беларускую кнігу.

У мінулым аўторак некалькі "зуброў" пайшлі ў клуб "Рыф" на канцэрт гурту ТТ-34. На ўваходзе міліцыянт загадаў аднаму з іх

Чобат

АНОНС

"Постаць Лукашэнкі абсалютна гістарычная і гістарычна абрэгнутаваная. Ягоны непасрэдны папярэднік (толькі няўдалы) гэта "нацыянальны герой" Васіль Вашчыла. Таксама народны трывун, таксама дэпутат, таксама "змагар за народнае шчасце" і прыроджаны бацька. Вашчыла гэта таксама на дух не пераносіў Радзівілаў-алігарху, арандатару-эксплюататору і кватаруючая ўрэзейская харугвы цяжкай кавалеры. Цяпер на іх месцы Лукойлы, Форды і Газпромы, "мяшочнікі, тарбешнікі і спэкулянты", а таксама NATO, якое пашыраецца на ўсе бакі. Дый ад Шклоў да Крычава недалёка".

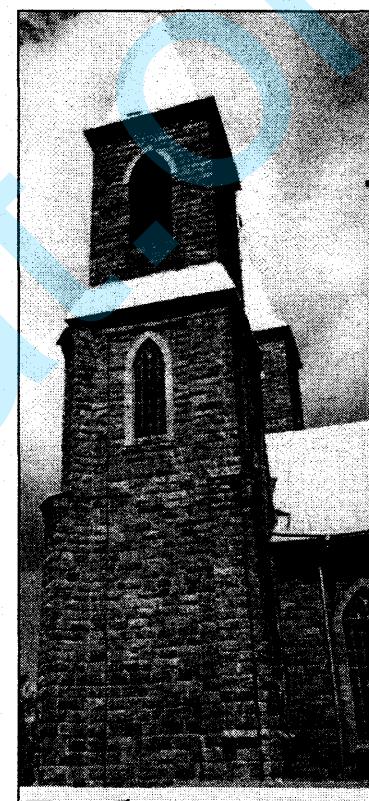
Алея Чобата называюць хто "ілжэпрапакам", хто "самым таленавітым беларускім эсістам". Новае эсі Алея Чобата "Тлум дзяцей" — у наступным нумары "НН"

ПАЎРАСПАД “ПЕСЬНЯРОЎ”

На "Славянскім базары" гэта выглядала скандалына: "Песньяры" бралі ўдзел у Беларускім дні, "Беларускія песньяры" — у расейскім. Гісторыя гурту, канфлікту, гісторыя пайраспаду песньяра.

Старонка 6.

ПАДПІСНЫ ІНДЭКС 63125

Рубяжэвічы

Рубяжэвічы ўтульна разылеглісь ў скрай Рубяжэвіцкага возера, сядрод лясоў і палёў. У 20-30-х Койданава было пад саветамі, Рубяжэвічы — пад Польшчай. А між імі — мяжа. 18 км небыспечных сцяжынок, перакуплішы памежніку, дапамагалі ахвотным пераобраща з бальшавіцкага боку на польскі. За такую паслугу людзі маенткі аддавалі. «Вясковы лірнік» вядзе нас у Рубяжэвічы. Старонка 10.

Спорт Золата і трэх срэбры

Яніна Карольчык
Статыстыка чэмпіянату ў Эдмонтоне —
старонка 2.

Працяг на старонцы 2.

Урэмя зубраваць

зяняць фірмовую зуброўскую кашулю, а, калі той адмовіўся, пасправаў сам яе сцягніць. Хлопец, што стаяў побач, сфатаграфаваў гэту двухсэнсую ў сцэну. Абодвух "зуброў" пад канвоем павялі да бліжэйшага інтэрнату, каб адтуль выклікаць апаратыўную машыну. Съследам у інтэрнат прыйшлі 20 зуброўцаў і запатрабавалі адпусцыць таварыша. Міліцыянты, скемішы, што ўсе "зубры" ў "варанку" на зымесцяцца, вызвалілі арштантаў. Маладзёны вярталіся

у "Рыф" туткаючы: "Слава маладэчанскай міліцыі!"

На той самай дыскатэцы адзін малады нацыяналіст сказаў штостві кепскае "зубрам". У адказ тыя мэтагарычна паабяцалі яго "закапаці". Хлопец гукнуў таварышаў (а ў Маладэчне даволі моцныя суполкі "Краю" і БПС). Колькасная перавага беларусаў-беларусаў была відавочная, і беларусам "зубрам" не заставалася нічога іншага, як ссыці па-ангельску. Эдвард Людовіч

Грант ад Кадафі?

Беларусь мае наведаць лідэр лібійскай Джамахіры (у перакладзе з арабскай — “народнай дэмократыі”) Муамар Кадафі. Прэс-сакратар МЗС Павал Латушка паведаміў, што візы адбудзеца ўжо ў гэтым месяцы, удакладненца толькі дата.

Дамова пра візы Кадафі ў Беларусь была дасягнутая яшчэ ў лістападзе 2000 г., калі Лукашэнка гасціццаў у Лібіі. Кадафі тады пабядаў інвеставаць гроши ў беларускую эканоміку. Пасля вяртання з Трыполі Лукашэнка горача дзяліўся ўражаннямі ад падэздкі: “З Кадафі было проста дамаўляцца, бо абездзве краіны міралюбныя і глядзяць аднолькава на асноўныя эканамічныя і палітычныя праблемы”.

Міралюбнасць дапамагае Кадафі фінансаваць дыктатарскую рэжымы Цэнтральна-Афрыканскай Рэспублікі, Тога, Гамбіі. Спансараў ён, па некаторых звестках, і Міловічча. Лібія займела аўтарытэт краіны-тэрарыста пасля выбуху ў заходнебэрлінскай дыскатэцы ў 1985 г. і падкладання бомбы ў самалёт, што ўпаў на Локербі ў Шатланды ў 1986 г.

Што яго вядзе ў Беларусь перад самімі выбарамі? Лукашэнка наўрад ці прымаў бы такога адъёзнуага госьця па сваёй волі. Есьць падставы меркаваць, што гэты прыём Кадафі можа быць аддзялкай кірауніцтва Беларусі за выдзеленіем на перадвыбарную кампанію гроши. Калі гэта праўда, тады становіцца ясна, адкуль у нас 100-даляровыя заробкі. Лукашэнка, у такім разе, выбраў хітры шлях: ён узяў гроши ад таго, ад каго ніяк ня можа трапіць у залежнасць.

Лібія любіць купляць сабе прэстыж за гроши. Але ж Беларусь — гэта не ЦАР і не Тога, а ўрэпейская краіна. Праўда, такое абстрактнае паняцце, як рэпутацыя дзяржавы, заўжды цікавіла нашы ўлады менш, чым рэчы матэрыяльныя.

Эдвард Людовіч

1 верасьня 1969 г. група вайскоўцаў на чале з 27-гадовым лейтэнантам-бдуінам Муамаром Кадафі з'яздзіўся на Лібіі дзяржаўны пераварот і зрынула манархію. У той час краіна (яе тэрыторыя — 1728 тыс. кв. км, у 8 разоў большая за беларускую, а населеніцтва — 4,6 млн. чалавек, у 2 разы меншэ, чым беларуское) мела добрыя стартавыя мажлівасці. Багаты радовішчы нафты, маглі ўзяць яе да ўзроўню сёньняшніх Арабскіх Эміратоў. Але сацыялістычны шлях развязыцца зрабіў ў Лібіі багатую бяднічку. Да эўтара часу там німа чыгунач, напрыклад. У 1977 г. у Лівіі быў аўбешчаны Рэжым Народнай Дэмократіі — фармальная краіна, кіруе Усेलібійскі народны сход. А Кадафі узначаліў Рэвалюцыйнае Кірауніцтва краіны, якое толькі “праводзіць у жыцці” рабшэнні Сходу. Ад 1977 г. Кадафі пакінуў Трыпалі і пасяліўся ў шатры сярод пустыні.

КАДАФІ АБО КАЗАФІ?

Мы звыклі пісаць імя лібійскага дыктатара праз “д”, хоць па-арабску яно пішацца праз літару “зат” (ع), якая ў абецдэх беларускіх мусульманаў перадаецца як “з”. Так што па-беларуску правильней было б пазаць Казафі.

ГАВОРЫЦЬ ВІЛЬНЯ

Міжнародны беларускі радыёпорт “Балтыйскія Хвалі”
У дыяпазоне сярэдніх хвалі, 612 kHz, 490 м

ЖАДАЕМ ВАМ ПРЫЕМНАГА СЛУХАНЬНЯ!

Штодня з 8 сямі раніцы да паўночы:

- Радыё Свабода
- Радыё Рацыя
- Балтыйскія Хвалі
- Паленія

Расея—Украіна Мяжа

МЗС Расеі не пагаджаецца з плянам дэмаркацыі расейска-украінскіх мяжы. Украінскі бок хоча, каб пасля дэлімітациі мяжа почалася яе дэмаркацыя. (Часам дэлімітациі мяжу вызначаюць на мапе і ўзгадняюць на месцы, а пры дэмаркацыі абазначаюць яе на мясцовасці слупамі, паласой і г.д.) Расейцы хочуць, каб мяжа “дружбы і ўзаемаразумення” засталася недэмаркованая, бо “гэта замінала б разыўцыю гаспадарчых сувязяў між памежнымі рэгіёнамі”. Кіеў мае іншая меркаванне, бо дэмаркацыя дазволіць яму патрабаваць зъмякчэння ці скасавання візага рэжыму між Украінай і краінамі Шэнгенскай зоні. Дык дэмаркованая мяжа можа засыцерагчы ад патэнційных трэтыяльных канфліктаў у будучыні.

Тайлянд Расстрэл за наркотыкі

Украінскую студэнтку Вікторью Мамантаву ў Бангкоку прысудзілі да сяміротнага пакарання за перавозку наркотыкаў. Дзяўчына была арыштаваная лягасьці ў верасьні, калі тайляндская паліцыя знайшла ў яе намага пакоі 1,3 кг герані. Сама яна кажа, што герані яй ніяк, а знаёмага мурыва, які сказаў ёй, што гэта зёлкі, і папрасіў завезці іх ягонай стрыжнай сястры ў Індакізію. Шанцау на памілаванне вобмал.

Літва Беларусы на 1% лепшыя

Тыднёвік *Veidas* надрукаваў вынікі апытвання літоўцаў аб іх стаўленні да суседзяў. Свайм найлепшымі суседзямі, аказалася, летувісі лічача латышоў (37,2%). На другім месцы — палякі (27,6%). Нас за добрых суседзяў уважаюць толькі 6% апытавых. Праўда, у расейцаў рэйтинг яшчэ меншы — 5%.

Латвія Стэрэлізацыя байцовых сабак

Усе байцовые сабакі і іх мяшанцы да 1 верасьня 2002 г. павінны быць стэрэлізаваны — таўкую пастанову прыняў латыскі ўрад. Крыху раней ён забараніў купляць, гадаваць і ўвозіць у Латвію байцовых сабакаў, накшталт пітбультар'ераў альбо аргентынскіх догаў. Тым “байкам”, якія ўжо ёсьць у Латвії, дазволіць даўжыць свае дні, але толькі пасля лягчання.

Навіны падрыхтаваў С. Р.

Агляд сярэднезўрапейскіх падзеяў Съмелья лесьбійцы ды маласольныя агуркі

Жыхары Лесбасу выгналі з востраву ўсіх альбанскіх імігрантаў, пасля таго, як яны начнога клубу ў вёсцы Лутра чацьвера альбанцаў паблісці з грэкамі і паранілі тыхіх нажамі. Мясцовы суд даў хуліганаў 37 месяцаў турмы з адтэрміноўкай і загадам неадкладна пакінуць высу. Аднак мясцовых жыхароў раззлаваў такі лёгкі прысуд. Яны вырашылі, што ўсе 150 альбанцаў, якія жывуць у вёсцы, павіны звехаць з Лесбасу. Тыя перапужаліся і ўцяклі. Грэцкі прэзыдэнт К. Стэфанопулос ухваліў дзеяньні лесьбійцаў і сказаў, што гэта не расизм, а слушны гнёў супраць чужаземцаў, якія не шанавалі гасцініцасць гаспадароў.

Канфлікты паміж карэннымі жыхарамі і эмігрантамі — бяды ўсіх рэгіёнаў, якія складаюцца з краінаў рознай заможнасці.

12 літоўскіх цыганоў напрасілі ў Хельсінках палітычную прытулку. Фіны баяцца, каб гэтыя выпадакі не стаўсяся пакаткам цэлай хвалі выездаў. У Літве ў спэцыяльных табарах жыве каля 3,5 тыс. цыганоў. Яны сядзяць бяз працы, з-за нізкага ўзроўню адукцыі і ведаюць літоўскіе мовы, сядзяць іх шмат наркаманаў і злачынцаў. Штотраўда, літоўскі ўрад распрацоўвае пляны інтэграцыі цыганоў у летувіскіе грамадзтва, нават абяцае пабудаваць ім у Вільні школу.

А брытанскія і чэскія ўлады былі вымушаны скасаваць нефармальны агляд “на цыганскасць”, уведзены ў Праскім аэрапорце для пасажыраў, што кіруюцца ў Брытанію. Грамадзянне Чехіі маюць ільготы на ўезд у Злучаныя Каралеўства, але, каб туды не эмігравалі й чэскія цыганы,

Сяргей Рак

**АБ'ЕКТЫЎНА
ПРА РЭАЛЬНАЕ**

Харватыя

**Съмерць
аквалянгістай**

Харвацкі браканье забіў дынамітам двух німецкіх аквалянгістаў. Відані, бедакі падалісць яму касаком рыбы. Зы месца здарэння ён збег. Цяпер яго шукаюць.

Малдова

**Прадалі апошнія
зынішчальнікі**

Малдова прадала апошнія свае 6 зынішчальнікі Mir-29 і 13 ракетных установак “зямля-земля”. Тамтэйшы міністар абароны кажа, што войску не патрэбныя ані авіяцыя, ані артылерыя. Насамрэч Кішынёў папросту ня мае грошай, каб утрымліваць гэтую тэхніку.

НА КАРТОКІХ ХВАЛЯХ

49м
07:00-09:00 6035 кГц
13:00-15:00 6180 кГц
21:00-23:00 6010 кГц

НА СЯРЭДНІХ ХВАЛЯХ

490м
07:00-11:00 612 кГц

WWW.RACYJA.PL

220102, Менск, а/с 144

Корсыка Вэндэта незалежнікаў

У ноч з чацвяртага на пятніцу забілі былога лідэра карсыканскіх незалежнікаў Франчэска Сантоні. Застрэлі яго, калі ён східзіў з вясельля свайго сябра (маладога пры гэтым паранілі). Падазраюць, што зрабілі гэта радыкальныя нацыяналісты.

Сантоні меў падставы чакаць посты з іншага боку, бо ня толькі адышоў ад сваёй справы, але і ў чэрвень мінулага году выдаў кніжку “У пагоні за любымі грашыма”, у якой пісаў, што коліні змагары за свабоду нібыта зганьблілі свае ідэалы і ператварылі ў звычайносеніх мафіёў. Жан-Мішэль Росі, суаўтар скандальнае кнігі, заўгніў яшчэ лягась.

Корсыка ў складзе Францыі з 1768 году, калі Генуя, што валодала выспай з канца XIII ст., прадала яе

французам. Жыве там больш за 250 тыс. чалавек (0,44% ад населеніцтва Францыі), а плошча краю складае 8,68 тыс. кв.км. (1,6% французскай, гэта прыкладна, як нейкія 4 раёны Беларусі, разам з узятымі). Балавы ўнутраны прадукт на душу населеніцтва дасягае на Корсыцы 15 тыс. даляраў (у Францыі — 22 тыс.).

Эканамічнае становішча Корсыкі абы-якое, а прымысловасць і сельская гаспадарка знаходзяцца на ніжэйшым за єўрапейскі меркі ўзроўні. Высакая касцяна сельскагаспадарчыя прадукты (“востраў прыгажосці” знатны сваімі вінамі, сырамі, сывінінай, садавінай і мёдам) — вырабляюцца на дробных фермах, 95% прадпрыемств краю дробныя — налічваюць менш за 10 работнікаў, узровень жа беспрацоўніцы дасягае ў іншыя гады 20%. У такіх умовах многія маладыя далаучацца да незалежніцага, або да крымі-

нальнага руху.

Карсыканцы, не знаходзячы працы дома, дзесяцігоддзяў дзяля масава зляжджалі на чужыні, напрыклад, на службе ў францускіх калені.

На Корсыцы нарадзіўся, напрыклад, актор Бэльмандо. Менавіта карсыканцы кантралююць частку мафіёзных структур на поўдні Францыі. Адначасова шэраг французскіх палітыкаў — карсыканцы, што зракліся сваёй карсыканскасцю, напрыклад, лізэрэ прафесіі, былы мэр Парыжу Жан Тыбэры і былы міністар унутраных спраў Шарль Паскуа.

Выбух сепаратысцкага руху на востраве прыйшоўся на 60-я, калі на Корсыку звехаліся т.зв. “чарнаногі” турызму, якое бурила карсыканскую ўнікальнасць і абражалася на старасьевецкіх астраўляніях.

Французскім інстытуцыям, у прыватнасці паліціі, цікава прададаць падзеі на Корсыцы, дзе людзі жывуць падвле традыцыйнага права, і таму

Вёска Ўдзела, што на Глыбочыне, ня згадвалася ў "НН" сірод пацярпелых ад сёлетніх ліпеньскіх навальніцаў. Наўрад ці мы б даведаліся, што пярун не абышоў і ёсць сваёй увагай, калі б паблізу не апынуўся фатограф Дзяніс Раманюк. Пярун, на шчасце, ня трапіў у хату, але запаліў хлеў, не абаронены маланкаадводам. Людзі патэлефанавалі пажарнікам, а на дапамогу ім заклікалі сьвятую Агату, што, каўчук, бароніць ад агню. Згодна з спаконвечным звычаем, трэба зь ейным абразом абысыці вакол будынку, які гарыць, каб польмия не перакінулася на іншыя жытлішчы, а потым трывамаць выяву сьвятой на агонь, пакуль ён не згасне.

Агонь, асабліва агонь небны, гіннатычна ўздзеянічае на чалавека — яшчэ, відацы, з тых часоў, калі лічыўся праявай магутнага Перуна, а забраная ім маёмысць ці жыцьцё не выклікалі шкоды і наракання...

Супольнымі намаганнямі польмия перамаглі — хіба толькі страху гаспадарам давядзеца крыць нанова.

Святая Агата, пачуй нас і маліся за нас

НАША НІВА

КОШТ РЭКЛЯМЫ (за 1 см², з улікам ПДВ)

1 см ²	Першая паласа 791 руб.
	Апошняя паласа 690 руб.
	Унутраная паласа 629 руб.

Для агенцтваў, рэдакцый газет (пры абмене рэкламна-інформацыйным матэрыялам), некамэрцыйных арганізацый (грамадскіх арганізацый, фондаў ды інш.) магчымая зыўжка да 30%. Пры размножэнні текстаў-матэрыялаў рэкламнага характару магчымая зыўжка да 50%. Зыўжкі прадугледжваюцца і при размножэнні некалькіх абелестак запар, абелестак буйнога памеру.

Рэклама ў "НН" — гэта добрая рэпутацыя ў вачах дзясяткаў тысяч самых упlyвовых чытачоў краіны

прававая дзяржава на востраве реална не функцыянуе, а распубліканскія нормы не выконваюцца. Друк пастаянна прыводзіць прыклады злачынстваў, учыненых карсыканцамі і скіраваных супраць дзяржавы, — ад нявыплаты падаткаў да грубага ігнаравання правілаў дарожнага руху.

Ціперашні этап узброенай барацьбы карсыканцаў за незалежнасць пачаўся ў жніўні 1975 г. з падзеяў у Алеры, на ўсходзе востраву. 22 жніўня ўзброеная дзеяціць з арганізацыі Дзясянне з Адраджэння Корсыкі, перайменавана ў 1976 г. у Фронт Нацыянальнага Вызвалення Корсыкі (ФНВК), на чале з Эдмонам Сымоні, захапілі вінаробчы кааператыв, дзе працавалі рапатрыяントы з Альжыру, забіўшы пры гэтым трох жандароў. З часам пачалі і іншыя нацыяналістичныя групіроўкі, лік якіх, нягледзячы на ўсе спробы яднання, адно павялічваўся.

Нябожчыка Сантоні называлі апошнім вялікім нацыяналістичным правадыром 80-х. Некалі ён адседзеў шасць год у турме за тэрорызм і быў адным з асноўных дзеячоў незалежніцкай партыі A Cuncotta Nazionalista, якая выконвае ролю палітычнага прадстаўніцтва значнай часткі змагароў за свабоду. Да вось жа ў 1993 г. Сантоні

службамі. Таму барацьба парою нарадвае вэндту паміж прадстаўнікамі розных кланаў. З 1976 г., калі незалежнікі абвесьцілі вайну цэнтральному уладзе, на высьве адбылося больш за 4000 тэрактаў.

Трэба сказаць, што карсыканскі тэрор несупастаўляўся з ірландскімі баскімі, бо рэдка скіраваны супраць людзей. У асноўным тэрорысты зынічуюць адміністрацыйныя будынкі, а яшчэ яны часта ваяюць паміж сабой. Сярод ахвяраў тэрактаў вялікая доля саміх тэрорыстаў. Цікава, што Дзярждзярпартамент ЗША, які штогод абвяшчае сістему тэрарыстичных арганізацый, ня ўносіць у гэты спіс карсыканцаў.

Нябожчыка Сантоні называлі апошнім вялікім нацыяналістичным правадыром 80-х. Некалі ён адседзеў шасць год у турме за тэрорызм і быў адным з асноўных дзеячоў незалежніцкай партыі A Cuncotta Nazionalista, якая выконвае ролю палітычнага прадстаўніцтва значнай часткі змагароў за свабоду. Да вось жа ў 1993 г. Сантоні

ўчыніў раскол у арганізацыі і пачаў перамовы з французкімі ўладамі.

Пагадненне, падпісане прадстаўнікамі карсыканскай грамадзкасці і цэнтральным урадам у Парижы ў 2000 г., мела пакласці пачатак вырашэнню

з сезона да 2004 г. Карсыканцы ўспрыялі дамоўленасці як перамогу і прости шлях да незалежнасці ў будучыні.

Урад пагадзіўся ѹ на адміністрацыйнае аўяднанне востраву, пач

дзеленага раней на

FLNC — Фронт Нацыянальнага Вызвалення Корсыкі

два дэпартамэнты. Карсыка стала адзінай часткай Францыі, што мае асаблівы статус і нейкія прыкметы аўтаноміі. Прыклад 900 тыс. карсыканцаў (большасць іх цяпер жыве ў іншых краінах) можа ў будучыні натхніць мільён эльзасцаў да 1,5 мільёна брэтонцаў.

Нягледзячы на супрадыктівныя і прозыдэнцкія, французскія сацыялісты здолелі дабіцца ўхвалы гэтых дамоўленасцяў у

ніжній палаце парлямэнту. Але неспадзянка пагадненне аказалася пад пагрозай. У ліпені карсыканцы запатрабавалі амністы для больш як 40 асуджаных альбо вышукваних за тэрорызм. Аднак, падвойне апытаўніцтва, 81% французаў выступаюць супраць амністы. І ўрад абелесціў, што пра амністыя ня можа быць гаворкі. Праўда, тое ж апытаўніцтво паказала, што ўпершыню ў гісторыі колькасць людзей, што падтрымліваюць адлуччынне Корсыкі ад Францыі зраўнялася з колькасцю праціўнікаў гэтага кроку.

Сантоні ў сваёй кнізе ўпамянуў, што раздаваў на адрес іншых авінавачаваных ў мафіёзнасці, але існавалі падзэрэні і датычна ягонае асобы. З гэшэфтаў на высьве жывуць і незалежніцкія, і прафранцузскія сілы. Каму з іх была больш патрэбная сімволіка Сантоні? Шмат хто меў падставы забіць яго, бо цягам дзесяці гадоў ён нарабіў сабе ворагаў. А на Корсыцы асабісты вораг часта значыць больш, чым нейкай палітычнай матывациі.

Сяргей Радзітэн

ТЭМА

Уладзілаў Місевіч: «У нас тут куча дзяцей»

“НН”: Чаму падчас апошняга “Славянскага базару” вы виступалі ў расейскім дзені?

Уладзілаў Місевіч: У Расеі мы працуем стала, бо ў Беларусі сутыкаемся з пэўнымі цяжкасцямі, якія нам ствараюць Замяталін і сёньняшні міністар культуры. Нас нікуды не запрашоць, робяць выгляд, нібы нас увогуле ніяма. Хоць мы гаспадарча-разліковая адзінка “Белканцэрт”. Зрэшты, нас гэта задавальняе, асабліва зараз: мы не жадаем агітаваць за кагосыці альбо супраць кагосыці. А з “Славянскага базару” зрабілі палітычнае мерапрыемства.

У канцэрце мы засыпвалі трэх песьні. Песьню “Россия — Беларусь” мы прапанавалі самі. У Беларусі гэтая песьня — предмет дыскусіі. У Расеі яна вельмі папулярная, амаль гімн. Увогуле ж, за апошнія трэх гады ў нас са “Славянскім базаром” было звязана некалькі непрыемных эпізодаў. Нас альбо зусім не запрашалі, альбо скасоўвалі запрашэнне літаратуры.

Уладзілаў Місевіч — саксафоніст, флейтыст і вакаліст, заслужаны артыст Беларусі, дырэктар ансамблю “Беларускія песьні”. У 1968 г., пасля дэмабілізацыі з войска, разам з сябрамі Уладзімерам Мулявіным, Лявонам Тышком і Валер'ем Яшкіным стварыў гурт “Ляўноны”, які выконваў беларускія народныя песьні і гіты “Бітл” у перакладзе на беларускую мову. У верасні 69-га з “Ляўноны” паўстаў гурт “Песьніроў”. У 1992 г. Місевіч выйшаў з “Песьніроў” на пэнсію да заняўся прадпрымальніцкай дзейнасцю. Заснаваў прыватны фонд уласнага імя, з якога выплачваў стыпэндіі та ленавітам дзеяцелям і фінансаваў стратніцкія мерапрыемствы (прыкладам, фэстываль “Блюз жыве ў Менску”). У 1997 г. з ініцыятывы Міністэрства культуры вярнуўся ў “Песьніроў” на пасаду дырэктара. Пасля распаду “Песьніроў” стварыў ды ўзначаліў новы калектыў — “Беларускія песьні”

Гутарыла Ю.А.

ніваў, што яны самі пропанавалі гэтую песьню ў праграму канцэрту, што тэма інтэграцыі вельмі ім блізкая. Але мне чамусыці на верылася.

Ва ўмовах жорсткага супрэсіўства былія паплечнікі выліваюць адзін на аднаго цэбры памыяў. Тры гады супрацьстаяння пацкодзілі рэпутацыйнай абд囿ух баку. Легенда “Песьніроў” не засталася дзесяці ў далёкай мінулойчыні, яна раскладаецца ў нас на вачах. “Песьніроў” згубілі сваю сілу, маральны аўтарытэт, здолнасць выклікаць моцныя — найперш патрыятычныя — пачуццы. Страна маральнага аўтарытэту — съмерць для любога песьніра.

Вось і вандруюць па расейскіх канцэртных залях другога эшалёну два беларускія гурты, якія — съядома ці несьядома — прапагандуюць ідэю “інтэграцыі”. Выступлены “Песьніроў” абуджжаюць у расейцаў сэнтыментальнаяя ўспаміны пра часы, калі Беларусь была “нашай”, “савецкай”. У гэтым узэўніваючым, калі наведваеш песьніраўскі Інтэрнэт-форум [www.lovehate.ru/opinions.cgi/3366/1](http://www.lovehate.ru/opinions.cgi/3366/).

Нашыя артысты былі лепшымі, і яны дагэтуль нясуть у сваім мастацтве ту арыстакратычную

ральна напярэдадні.

“НН”: І чым гэта тлумачылася?

У.М.: Пакуль ёсьць Замяталін, нас нікуды не запросяць... Міністар — гэта бязвольная фігура, якой ён кіруе. А вось расейцы нас запрасілі. Менавіта з гэтай прычыны ў нас у рэпэртуары зьявілася песьня на тэму сяброўства двух народаў. Тэма для нас жывая. Нас падпітвае Расея. У Беларусі людзі на маюць лішніх грошай на квіткі. Дык за 30 год мы паспелі ўсю яе аб'ездзіць. Мы хочам, каб людзі ад нас адпачылі. Час ад часу выїжджаєм у раённыя і абласныя цэнтры — дзе ёсьць умовы для выступленьня. Аднак, гэтых ўмов непараўнаныя з тымі, якія ствараюць нам у Расеі. Маю на ўвазе як сцэнічную пляцоўку, так і побыт — гатэль, харчаваньне. Расея — баґаты і патрабавальны рынак. Мы працуем якасна і паступова вяртаемся на ўзровень, які “Песьніры” ледзь не згубілі.

Акрамя таго, наша тэлебачаньне не вытымлівае ніякай крытыкі. Каб цябе ўбачылі беларусы, трэба ехаць у Москву, а на гэта патрэбныя вялікія грошы. Спонсараў у Беларусі з часу Кебіча ў нас ніяма. Мы за ўсё плацім з сваёй кішэні. “Белканцэрт” дае нам толькі офіс і тэлефоны.

“НН”: Чаму Замяталін вас ня любіць?

У.М.: Для мяне гэта загадка. З Мулявіным ён мае сталы галаўны боль — выпіхваць на сцэну і вымушшаць сяпываць. Замяталін шмат губляе, калі найважнейшыя канцэрты выконваюцца п'янім альбо непрафесійнымі людзьмі.

У нас увогуле ніяма аніякіх крываў. Адно крываўнавата, што мы на траплі ў Беларускі дзень на “Славянскім базары”. За 30 з гакам гадоў працы мы заслужылі, каб выступіць на галоўным беларускім фэстывалі ў Беларускі дзень.

Калі хтосьці з нашых музыкаў купляе дом альбо кватэрну ў Расеі, у гэтым ніяма нічога экстраардынарнага. Мы былі і застаемся беларускімі грамадзянамі. У нас тут калі дзяцей ад першых і другіх жонак, і ўсіх іх трэба карміць і апранаць. Тут наша радзіма.

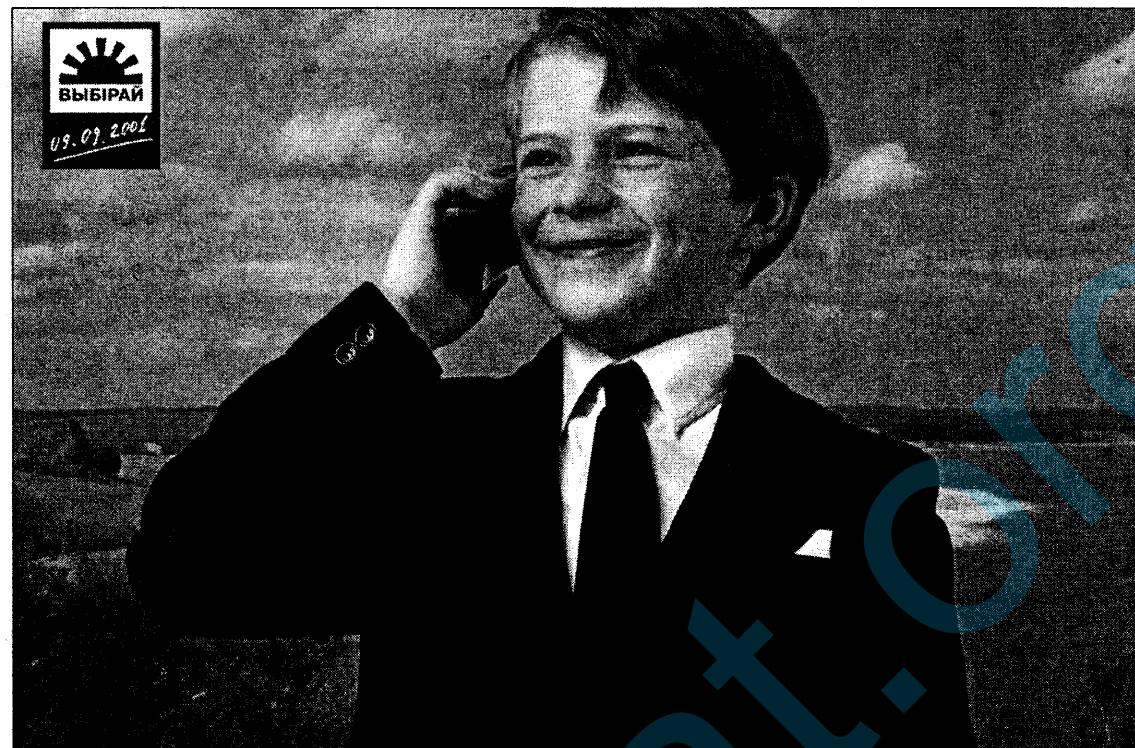
Гутарыла Ю.А.

высакароднасць, якой арганічна не стае сёньняшній расейскай эстрадзе. І слухачы гэта адчуваюць! А вось у Беларусі галасы “Песьніроў” амаль не гучачць. Усе канцэртныя пляцоўкі скрэзь распрададзены пад выступы расейскіх “зорак”, узворене якіх найчасцейшы непараўнаны ніжэйшы за песьніраўскі. Расейскія съевакі зарабляюць у Беларусі шалёныя грошы, а нашыя гурты ахвотней выступаюць у Расеі, апраўдаючыся беспрасьветнай галечай беларускай публікі. Прыеўлі ў сябе дома? Не прыеўлі б, калі б ня спрацілі маральнага аўтарытэту, павагі да сябе. Як не прызыдаюцца Быкаў ці NRM.

А чыноўнікам нават спакайней, калі песьніры адпраўляюцца на паслугі да суседзяў, бо песьні заўжды кудысці заклікаюць. І часам — на барыкады.

Юлія Андрэева

ВЫБІРАЙ СВАЮ БУДУЧЫНЮ, БЕЛАРУСЬ

БЕЛАРУСЬ ПРАЗ 100 ГАДОЎ

Паветраныя гарады

У 2101 г. Беларусь — адна з найбуйнейшых тэхналагічных разьвітых краінаў свету. Вучоныя Інстытуту парашковай металургіі стварылі сплаў, нашмат лягчэйшыя за паветра, з якога ў 2092 г. пабудавалі першыя паветраныя гарады з насельніцтвам да 50 тысяч жыхароў. З большага ў Месце Скарбінскім ды Радзівілаўскім Пляці (паветраных гарадах над Беларусью) будуць месціцца навучальныя ўстановы, у якіх кожны крываў у веку ад 5 да 150 гадоў будзе павінен раз у 5 гадоў прысяці спэцыяльнай адукацыйнай праграму, каб не адстасці ад жыцця. Правягласць навучаньня (ад 2 тыднёў да 2 гадоў) будзе разыўчаваць асабістую кожнаму чалавеку, у залежнасці ад інтелектуальных здольнасцяў. Абавязковымі прадметамі застануцца толькі інфарматычныя тэхналагічныя ды літаратура, якія будзе надавацца вялікай ўваагаю, бо яна — “гэта мы самі”, як прамовіў неяк Вялікі Канцлер Новай Крэўі Альгерд.

Найбольш папулярнымі ў 2101 г.

будуць пісьменнікі ХХ ст., бо мінавіта яны далі штуршок да зьяўлення Новай Крэўі. Сукупныя электронныя наклады кніг Жылкі І Каракевіча, Багдановіча ды Геніюш будуць вымірацца мільёнамі гігабайтаў.

Крэўя ў 2101 г. — гэта краіна жыцця. Ніводная краіна Еўропы ня можа здзівіць гэтай чысцінай паветра, глебы, чалавечых знosiцяў.

У 2101 г. людзі будуць хадзіць у храмы, цэркви, сінагогі, касцёлы толькі для таго, каб паглядзіцца на творы мастацтва, якія засталіся ім ад іх дзядоў ды прадзедоў. Маліца ж усе будуць сам-насам. Маліца Богу як сутнасці чалавечага існавання, разумеючы праўду гэтай сывоітнай зямлі.

У стагодзьдзе Нацыя ў кожны крываў будзе верыць...

Ігар Навумчык

Наша Ніва 90 гадоў таму

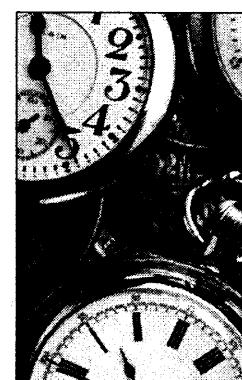
Двор Малыя Бяседы, Віленск. губ. Цікава часам у некаторых наших дварах вядзецца гаспадарка. Узяць хоць бы тутэйшы бяседзкі двор. Яшчэ колькі часу таму назад кіела ў ім і кали яго жыцьць, а сілонія пусткай аду сколь і гільлем пачынае веяць. Была фабрыка шкла — гута, каторая давала колькі сотням людзей заработка — пры фабрыцы і ў лесе каля дроў, пры дастаўцы шкла да чыгункі і гд. — ціпер толькі знак той, дзе гута стаяла. Была смалярня — сплыла і смалярня. У самім двары таксама на лепей. Жыта перасталі сеяць зусім. Дворная адміністрацыя, відаць, выбігнула з работы, ходзіць па лесе і адбірае ў вісковых кабет ягады, прыгаворваючы “Наша праца, а бабскія съёмы”. Усе гэта паказывае далёка не такую культуру, аб якой нашы паны любіць гаварыць кожнаму. Але наш тутэйшы пан яшчэ ў лепшую заходаць культурнасць. Астаўшымся ў яго думам арандатарам забараніў выпісваць і чытаць “Нашу Ніву”. Ведаў-ткі Бог, што на даў нашаму пану шырэйшай уласці, як толькі над сваімі арандатарамі...

11 жніўня 1911 г., № 31—32

Новы праект “Нашае Нівы”

2101 год. Якой будзе Беларусь праз 100 гадоў? Якой будзе дзяржава і які дзяржавы гарады? Які горад будзе сталіцай Беларусі? Які межы краіны? Што беларусы будзуты ёсці? Якім будзе беларускія грошы? Якім транспарт? Якімі сродкі масавай інфармацыі? Якая літаратура будзе чытацца? Ці застануцца тэатры? Якія імёны будзуты самымі папулярнымі? Якімі стануцца лясы і рэки? Ці можна будзе купацца ў забрудненых сёньня азёрах? Якія звяры з'яўляюцца ў нас? Што будзе з чарнобыльскай зонай? У якіх цэрквях будзуты моліца людзі? Што яны ведаць пра 2001 год? Што будзе з намі?

Штодын — фантазія пра будучыню Вечнай Беларусі, эсэ, прагнозы і футуралигічныя артыкулы ў рубрыцы “Беларусь праз 100 гадоў”. З гэтага выйдзе цэлая кніга! Чакаем Вашых допісаў! Будзем загадваць.

РОК-НЕМАЙЛЯ

Пачалася падрыхтоўка да штогадовага фэстывалю “Рок-немайлія”, што адбудзеца 1—2 верасня ў Маладэчне. Маладэчнікі, што хадаць узяць удзел, могуць звіяртатца на т. 7-48-09, 6-94-67 у Маладэчне і дасылаць свае запісы на адрас: 222310, Маладэчна, вул. Палівая, 39.

Па завядзенцы, на фэсце будзут іграць і вядомыя гурты.

Выбары ў беларускім

Чалавек, у якога дома альбо на працы стаіць камп'ютар з мадэрам, можа сачыць за выбарчай кампаній, гойдаючыся на задніх ножках крэсла й папіваючы каву. Варта толькі набраць у адпаведным агенцыі некалькі лацінскіх літар і націснучь кнопкую "уваход". Перад вамі адкрыецца старонка таго ці іншага кандыдата, або агенцтва, што сочыць за выбарамі й зьбірае ўсе навіны ѹзвесткі. Вы можаце зайсьці ѹ дыскусійны клуб і пагарварыць звядомым палітыкамі ці экспертам, а потым абмеркаваць яго слова ѿ іншымі наведнікамі сайту.

Штодзень на прагледжаных мною сайтах зьяўляюца дэяньні розных матэрыялаў — наўмы, апытаны, статыстыка, аналітычныя артыкулы, канфэрэнцыі *on-line*. У реальнym жыцці пра выбары сведчыць толькі налепкі й нязграбныя белыя тумбы, пастаўленыя ѹ прыдатных для гэтага месцах. Выглядае, што Беларусь віртуальная больш зацікаўленая выбарамі, чым Беларусь реальная. Напэўна, карыстальнікамі Інтэрнэту зьяўляюца 3% самых актыўных людзей у нашай краіне.

Сайты кандыдатаў

Сяргей Гайдукевіч заяўві "НН", што на мае свайго сайту, бо няма ў тым патрэбы. Але пры гэтым ён сказаў, што "я літаральна жыву ѹ Інтэрнэце, праводжу там шмат часу, бываю ва ўсіх форумах, што тычыца палітыкі. Мае артыкулы, перадвыбарчую праграму, пазыцыю, біографію, здымкі вы можаце знойсці на сайце "БДГ", БелАПАНу, vubary.net".

Сярод наведнікаў форуму www.vubary.net пабытуе думка, што сп. Гайдукевіч ўсё ж мае свой сайт — www.dereh.com, адміністрація якога зьяўляецца Анатоль Герасімаў. Аднак сп. Гайдукевіч заўважыў "НН", што на ведае такога сайту й такога чалавека.

WWW.DEREH.COM

Гэты сайт мае слоган "Думай, а то прайграеш!"

Мова — расейская. Калёры — чырвоны, белы і сіні. Сайт мае густыя дызайн і хутка працуе. Бачны прафесіяналізм распрацоўшчыкаў. Колькасць наведнікаў назначана больш за 113 тыс. — лёна заўышаная. Бібліятэка публікацый ў пра беларускую сучаснасць зь беларускай і замежнай прэсы. Кожны артыкул можна абмеркаваць, варта толькі клікнуць мышкою ѹ набраць пару словаў ѹ блізкую лісту. Падакціца вынікі апытаньняў НІСЭПД.

Кідаецца ў ўочы, што на старонцы выява "Пагоні" зьмешчаная паміж двума стылізованнымі расейскімі трохкалёрні. Да ніядаўняга часу побач красаваўся надпіс "Жыве Беларусь!". Ніхто з наведнікаў не звязаўтаў увагі, пакуль не зявіўся ультранацыяналіст пад *login'ам* "Вялікалітва", які папрасіў сп. Герасімава паправіць недарэчнасць. Форум жывы й актыўны, чаму спрыяе неінаважливая прысутнасць мадэратара, які стымулюе абмеркаванне тae ці іншыя тэмы. У гэтым форуме дапускаюцца аўтары "купля/продаж", "шукоў працу", што таксама сведчыць пра папулярнасць форума. Мат з форума выдаецца. Асноўная тэма форума (як і ўсяго сайту) — крытыка апазыціі ѹ адзінага кандыдата: сцяярджаеца, між іншым, што Захаранка быў зладзюга ѹ рэкету, Лябедзьку ѹ Вячоркам кормяць жыды, якія пераехалі на Захад, АГП наладзіла бізнес ѹ ўцекаючым. Ляюца Лявонава, Ганчарыка й Домаша як камуністаў, што лезуць ва ўладу з мэтай ўзяць рэванш. Есць брыдкі артыкул пра Чыгіра, стылізаваны пад

астралягічныя прагнозы. Пра Лукашэнку кепскіе падаеца асцярожна ѹ са скаванай кампліментарнасцю, напрыклад, публікацыя "Бабік са Шклові" апісвае ягоныя амурныя прыгоды. Сайт стварае ўражаные, што Лукашэнка някепскі ѹ прынцыпе, але ягоны час сышоў; што апазыція — слабая й прадажная; што старая намэнклятура спалялася з новай апазыціяй і рвеца ва ўладу... Лексыка й тон наведнікаў форуму адпаведны: шмат абрэз'ю апазыціяў (кшталту "эліта, блін, срань гасподня"). Адзін з наведнікаў форуму выкладае канспект інтэрв'ю Гайдукевіча, якое той даў днём Юру Пацемкіну ѹ БелАПАНу. Сярод наведнікаў заўважаны Алег Батурын з патрыятычнымі вокладчыкамі.

WWW.GONCHARIK.ORG

Афіцыйны сайт Уладзімера Ганчарыка. Стартавая старонка — расейскамоўная. Есць ангельскі й беларускі варыянты. Распрацоўшчыкам сайту зьяўляецца сын Валентын Палевіков Сяргей, які цяпер вучыцца ѹ Х'юстоне (Тэхас). Афармленіе стартавай старонкі: выява менскага краявіду і ўдалы здымак Ганчарыка, які закінуў пінжак за плячу і ўсьміхаецца. Бляютка каушу, разумны твар, размыты краявід за плячымі. Здымак немаладога, але энэргічнага чалавека, з трошачкі партыйнаю рэспекта.

У рубрыцы "Пытанні ѹ адказы" кандыдат паўстае як вельмі памяркоўны чалавек: пратыка справа кепскія, але на пэўны час патрэбна; пазыцыя ФПБ не заўёсды

Анатоль Кішчук

была слушнаю з аўтактычных прычынаў; веру ѹ перамогу, але ѹ выпадку наўдачы не складу рук; чытальні траба ўсялякую прэсу, і дзяржараўную, і недзяржараўную, а праўды шукаць самому. У рубрыцы "Пазыцыі" кандыдат выказвае свае погляды на эканоміку, нутраную й замежную палітыку, "сацыялку" й маладзёжныя праблемы. З

"Пазыцыі" Ганчарык паўстае як прэзыдэント пераходнага тыпу". На жаль, не артыкуляваныя погляды на разыўціе культуры. Цалкам праграму кандыдата абіцаюць "павесіць" неўзабаве. У рубрыцы "Прэзыдэнцкая рада" — партрэты Домаша і Казлоўскага. Рубрыка "Радавод" падае звязкі пра сям'ю кандыдата й ягоны "мэнтальны партрэт": "У Г. — адзін з нешматлікіх беларускіх лідэрў, якія належаць да легендарнага пакаленія "шэсцьцідзесятнікаў". Пакаленія, для якога малако маці было прыпраўленыя дымам другой сусветнай, маладосьць — авеяная свабодай "хрушчоўскай адлігі", а стаўшы гады — упадкам "жалезнай заслоны" ѹ дэмакратызаціі грамадзтва". Біографія й радавод пададзеныя вельмі падрабізны. Есць падборка сувязных палітычных по-казак.

Домаш і Ганчарык на сваіх сайціў дылігніруюць пра свае сем'і. Ганчарык яшчэ ѹ шмат цытуе сваіх родных. Паведамляеца, што "Ганчарык — спрадвечна беларуская сям'я з Меншчыны. Усе прадстаўнікі старэйшага пакаленія любілі зямлю й умелі на ёй працаца". Маці ў Ганчарыка спін. Ніна, Ганчарык (з дому Сінюковіч) жыве ѹ родным Аўгустове, пераяжджае ѹ Менск не збіраеца, бо любіць свой дом. Ва Уладзімера Ганчарыка дэльце сястры ѹ брат. Усе людзі паважныя, з адукацыяй. Малодшая сястра ўзгадвае:

"І восты мы троє, дзеци настаўнікі, падзець нас няма куды — бацькі на працы, і мы быў цэльны дніамі ѹ школе. У нас быў такі жалезныя пляцічкі, у іх пакладуць "засбірку", і мы дзе-небудзь на ўроку ціхенюка сядзім". Галоўнымі

WWW.PRESIDENT.GOV.BY

Сайт Лукашэнкі — расейскамоўны — адзначаеца пўнай афіцыянасцю й параднасцю. Такім може быць сайт Брэжнёва. Есць ангельская вэрсія, няма беларускай. Пададзеныя біографія, фотаальбом, "адказы на найбольш частыя задаваныя пытанні". Пры пераказе свае біографіі Лукашэнка цытуе Абрагама Лінкольна. Значна лепей, чым

можна было чакаць, выкладзеная гісторыя й культура Беларусі. Згадваюцца Палацкае й Тураўскае княствы, ВКЛ, трохі меней — БНР. Сыцілаў й трошкі камічна пададзеныя звязкі пра "Інтересы і увличенія" прэзыдэнта. Цытую цалкам.

А.Г.Лукашэнко всегда много і охотно занималася спортом. Он уверен, что огромные психологические нагрузки, которые ложатся ежедневно на Главу государства, состояние нервного стресса можно снять активным спортом. С удовольствием сам садится за руль автомобиля, любит совершать поездки без охраны и сопровождения и посещать объекты социального бытowego назначения без предупреждения, получая информацию о состоянии дел на местах из первых уст.

Президент, день которого расписан по минутам, за государственные дела пытается выкроить время, чтобы подойти к книжной полке. Чтение книг — для него одно из приятнейших занятий. Удовлетворение ему доставляет ознакомление с техническими новинками, последними достижениями науки и техники.

Стыль аповесця ў Марыі Прыляжавай пра Леніна. Да той же стылістікі належыць здымак на галоўной старонцы: Лукашэнка з дэяціўнай руках.

Пададзеная харкторыстыка нутраной і замежной палітыкі. Горка чытаць, што "Прэзыдэнт Республікі Беларусь зъяўляецца ... гарантам Канстытуцый, правоў і свабодаў чалавека і грамадзяніна".

Сайт паведамляе, што адзін з прызырэтаў палітыкі прэзыдэнта — высокі тэхнолагі ѹ эканоміцы, цылізаваныя прызвысці, свобода формаў уласнасці, рэканструкцыя буйной вытворчасці, реформа АПК. (У дні, калі з падачы прэзыдэнта па ўсёй краіне вядзецца канфіскацыя маёмасці грамадзкіх арганізацый, гэта цікава чытаты.) Ягона разуменне суверэнітэту й нацыянальнага адроджэння "грунтуецца на прынцыпах дэмакратыі, правоў чалавека і этнічнага міру. Прыхільнік выключна праваў мяштадаў вырашэння спрэчных праблемы". Выгвардна іронія.

У раздзеле "Вядомыя людзі ад Прэзыдэнту Рэспублікі Беларусь" выказваюцца Алексей II, мірапаліт Філарэт, Аман Тулееў, Ягор Стройч, Бутрас Галі (дэяціўнасць за выдаваніе ракетаў), Іван Шамякін (хваліць, але просіць не душыць мовы й культуру).

У фотаальбоме (12 старонак па 4—7 здымкаў кожнай) зменшчыны толькі здымкі з афіцыйнае хронікі.

Лукашэнка зняты з калегамі па СНД, расейскімі палітыкамі, а таксама з Фіделем Кастро, эмірам Катару й Францам Вранецкім, быльм кансілерам ФРН. Няма ніякіх звязкаў Лукашэнкі з сям'ёй і сябрамі.

У той жа час на сайце Пуціна ёсьць спасылка на біяграфію Людмілы Пуцінай, здымкі з сям'ёй і сябрамі сям'і.

Аматары больш жывое чытанія пра сп.Лукашэнку могуць зайдыць на Карчму Старога Язэпа www.jazep.f2s.com або ў часопіс "ARCHE" arche.home.by, дзе быў апублікаваны "малы чырвона-зялёны цытатнік" Лукашэнкі.

Агульныя сайты пра выбары

WWW.VYBARY.NET

Распрацоўшчык і гаспадар сайту — Франак Вячорка. Мова — клясычная. Дынамічнае абаўленне навінаў. 15 жніўня сайт ладзіў *on-line* авыя канфэрэнцыі з Гайдукевічам, Ганчарыкам і Домашам. Раздзел "Кандыдаты" падае біяграфію, публікацыі, апісвае імідж і асаўлівасць чаркту.

Трохі чапляе "завочнае інтэрв'ю" з А.Лукашэнкам жорсткім "съёбам" з асаўлівасцю маўлення чалавека. А як жа яшчэ можа гаварыць падсірата з беднай вясковай сям'ю? Сымляцца траба не з таго, што ён кепска гаворыць па-расейску, а з таго, што ён саромеецца свае нацыянальнасці і мовы. Раздзел "Іншы погляд" падае публікацыі ў замежнай прэсе аб беларускіх выбарах. Есць матэрывалы актуальныя

стрыкіяльныя інфармацыйныя публікацыі, якія падаюць супрацьставіць дыктатуру толькі абойму быльх намэнклятурнікаў. Карэктыністична і палемічна.

WWW.VYBIRAJ.ORG

Гэта сайт непалітычнай выбарчай кампаніі **ВЫБИРАЙ!** — псыхатэрапіўчыяны, у архівавых колерах. Нагадвае здаровую раніцу са шклянкай апельсанінага соку.

Лёзунг: "Страшна, калі няма выбару" і "Усё будзе добра. Дзень прыйдзе новы". Адхланье для тых, хто стаміўся ад брыдоты вакольнага жыцця. Узоры 52-х налепак і постэр, разылічных на ўсё катэгорыі насельніцтва. На жаль, гэтых налепак мала бачна на вуліцах. Ці то грошай замала, ці то мастацкай

Анатоль Кішчук

Інтэрнэце

якасьць такая высокая, што людзі забіраюць іх сабе. З гэтых налепак і плякату, безумоўна, атрымаеца някепскі альбом "Непадцэнзурыны плякат у Беларусі 2001 г." Сайт падае навіны аб спартовых і культурных акцыйных непалітычнай кампанії **ВЫБРАЙ!**

VYBORY.BDG.BY

Расейскамоўны выбарны сайт "Белорусской Деловой Газеты". Побач з надпісам Выбары-2001 размісяццю нейкі стод — каменны рэзанэр з разаўленым ротам. Сайт вытрыманы ў цёмных балотных калероў з пурпуровымі спасылкамі, аформленымі пад сылюэт Беларусі. Шчоўкаючы мышак па спасылках, можна прагледзець раздзелы "вероятныя кандыдаты на пост президента", "аналітическія материалы", "новости избирательной кампании", "статистическая информация", "социология". З сайту vybory.bdg.by можна па спасылках прасачыць лёс 20 сёлетніх прэтэндентаў у кандыдаты, а таксама патрапіць на іхнія сайты. Выключна моцная камунікатыўная здольнасць сайту (г.зн. хуткасць і зручнасць працы форуму і раздзелу пытанніне-адказ, зваротнай сувязі з адміністраторам).

WWW.REC.GOV.BY

Сайт Цэнтральнай выбарчай камісіі па выбарах і правядзеныні рэфэрэндумаў сыцілі й афіцыйны. Выключна расейскамоўны. Фон — шэра-белы. Зылева — герб, справа — сцяг. Раздзелы: "выбары", "архіў выбараў", "нарматыўная база", "склад камісіі", "форум". Сайт хутка працуе. Форум актыўны. Наведнікі ў асноўным крэтыкуюць выбарчую заканадаўства, першага прэзыдэнта, а таксама абліяркоўваюць... моўнае пытанніе. Нехта выказаўся па-беларуску, яго папрасілі "говоріць на обіччепрінятам языке", і пайшло-паехала. Беларускамоўныя людзі каректныя й упартыя, расейскамоўныя выяўляюць снабіз. Выглядае на тое, што форум не цэнзуруеца, і гэта мілая неспадзянка.

Распрацоўвала сайт служба internetservis.minsk.by.

WWW.ELECTION.BELAPAN.COM

Адмысловы сайт інфармацыйнай агенціі БелаПАН у трох моўных вэрсіях. Гэтаму сайту я аддаю перавагу перед усімі астатнімі. Ен падаецца найбольш дынамічным і абеектыўным. Шмат палемікі й аналітыкі. Аналізуюцца цягі выбарчай кампаніі, тэхнолагіі *public relations*, пэрсаналі. Перавага інфармацыйнай аналітыкі над ацэнкамі. Фон плястыкі, але не безгустоўны. Інтэрактыўны дызайн, простая сувязь з чытаем. Стваральнік сайту адказна падышыл да стваральніка тексту, вёрсткі. Цэплья, прыемны для вачэй шырфы, дастатковыя інтэрвалы, зручнае размішчэнне тэксту і ілюстрацыяў. Прафесійна!

Шмат спасылак і рэкламы. Навіны абаўляюцца шмат разоў на дзень. Актуальны маніторынг прэсы. Біяграфіі ў здымкі кандыдатаў, каротка, на 3—4 абзацы, разумэ. Сацыялістыка, аналітика, маніторынг ад аўтарытэтных адмыслоўцаў.

Сайты тых, хто сышоў з дыстанцыі

WWW.CHIGIR.ORG

Сайт Чыгіра пададзены ў зямляшай (беларуска-расейскай) і ангельскай вэрсіі. Фон колеру жаўнерскага сукна альбо гарохавага

супу. Чыгір стаіць на тле натоўпу, які мусіць сымбалізаваць жыхарства Беларусі. Тэкст звароту напісаны з памылкаю, але ніхто пра гэтую адміністрацію не паведаміў. У той жа час, знайшоўшы на сайдзе Домаша напісанне "АБ ДОМАШІ", Валерка Булгакаў папрасіў выправіць, і цяпер красуецца напісанне "ПРА ДОМАША". З гэтага я раблю съмелую выснову — расейскую мову ў нас цэнціць не як нешта сакральнае, а як сродак камунікацыі, "общепонятны піджын". Слоган сайту Чыгіра — "надзеянасць, дастатак, сям'я". Зъмешчаныя перадвыбарная праграма, артыкулы ў выступы. Сайт відавочна не абаўляўся з 27 ліпеня. Форум — з 23-га. Ёсьць багаты альбом. Мы бачым спачатку пухнаценкага пяцігадовага хлапчуга з мамай, а потым выдатніка стraryвой і фізычнай падрыхтоўкі — худзенькага юнага жаўнерыкі.

WWW.KOZOLOVSKY.BY.RU

Офіцыйны сайт Козловскага П.П. Гэткая савецкая звычка — пісаць спачатку прозвішча, а потым імя, укрываючы яго ў ініцыялах. А так хацелася б бачыць не Казлоўскага П.П. (из личнога состава), а Паўла Казлоўскага як аднага ў непаўторнага. Аб шырфы можна застраміць вока. Суцэльнай расейскай мове. Задзейнічаныя колеры: ярка-сіні (загалоўкі), жоўты (падсцілка), салатавы (пасік збоку).

Раздзелы: біяграфія, палітпартрэт, фотагалерэя, прэс-дасце, заканадаўства, гасцёўская, навіны. Падобна, што сайт не абаўляўся з 5 чэрвеня. У мяне было ўражанне (з-за беднага дызайну й агульнай заінтуасці), што Павал Казлоўскі нарада верыў, што Інтэрнэт дапаможа на выбарах.

VIT.ORG.BY/PAZNIAK.HTM

Гэта не афіцыйны сайт палітыка, а хутчэй віртуальны збор твораў. Ініцыятува яго стварэнні належыць Раману Салаўяну і тримаецца дзялкуючыя ягонаму імпэту. Гаспадар сайту, Віт, кажа, што не заўжды падтрымлівае тэксты на пасікі сп.Пазнякі, але згодны са стратэгіяй беларусізіза Беларусі: "У апошні час адчуваецца бліядна распаўсюду думак чалавека, аб якім напрыканцы ХХ стагоддзяў

жыцьця.

Чуў амаль кожны дарослы беларус. Таму лічу абавязкам прадставіць яму магчымасць для выказвання.

Зъмешчаныя артыкулы, публікацыі, выступы Пазняка за 1988—2001 г. Фон белы, літары чырвоныя. Аздобаў і здымкаў няма.

WWW.MARINICH.ORG

Сайт Марыніча ў бязава-бронятай гаме абаўляйцеца ў цяпер. Дэзвюмоўны. Пададзены дасце, біяграфія, форум, контакты, прэса, навіны, уключаючы найважнейшыя міжнародныя.

WWW.SINITSYN.COM

Вэрсія на трох мовах. Цёманшэры глыбокі тон зъяўленымі надпісамі ў спасылкамі. На галоўным здымку сп.Сініцын элегантнік, у зялёнім гарнітуры. А вось усмешка — кітальту "кішміш" або "cheeeese".

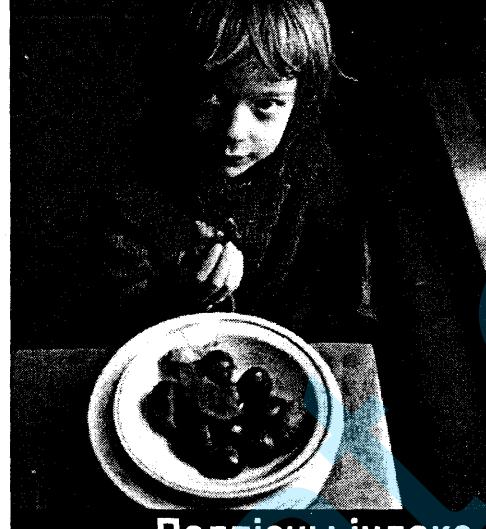
Апошнія абаўляльныя 29 ліпеня. Шкода, што такі дызайн пропадае. Сп. Сініцын — адзіны, хто не пабяўся паставіць лічыўнік на сайдзе (апроч www.dereh.com). На ягоны беларускі сайт зайшло 410 наведнікаў, на расейскі — 1245 (тыповая для беларускага Інтэрнэту працэцыя). На ангельскім я была першая.

CXC

Летасць амэрыканцы адкрылі, што ёсьць вірусная хвароба, якую пераносіць хатыя вусатыя прусакі, называючыся CXC — сындром хранічнай стомы. Адзін прусак здолеў ўсё нашае грамадзтва заразіць CXC, занесці гэты вірус нават у Інтэрнэт. Палітвікі не выкарыстоўваюць сваі магчымасці ў напоўніцу. Пісалі, кръгчалі пра парушэнні з боку ЦВК. Пра тое, што яны называлі — такі на 100 тыс. подпісаў, але іх не зацілі. А хто падаў на ЦВК у суд? Ніхто. Проста перасталі дзеялічаць і сталі чакаць, калі Ганчарык стане прэзыдэнтам, каб пры ім ачоліць парлямэнт, мільёну ці міністэрства аховы здрады. Скруцілі сваю дзейнасць, нават іхнія сайты сьпяць на напаўзародкавым станові ў віртуальнай прасторы. Недазмагаліся, недастаўлі. Цэпляе беларускага балота ізноў прыняло ў сябе зачаткавыя формы жыцьця.

Святлана Курс

ТОЛЬКІ ЖМІНДА І ЛЯНІВЫ НІВЫ

**Падпіска на месяц
каштуе 929 рублёў.**

Для менчукой падпіска на шапік «Белсаюздруку» — 760 рублёў.

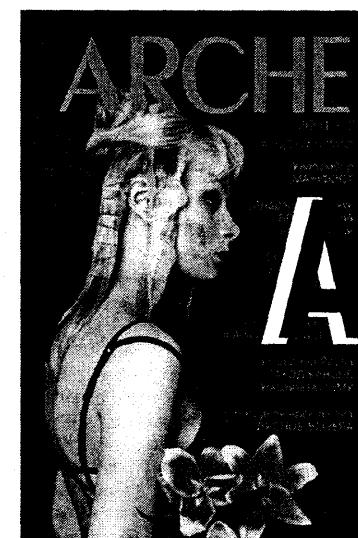
Падпісны індэкс 63125

Фэстываль дакумэнтальнага кіно "Адзін съвет"

Расклад праглядаў фільмаў на Управе БНФ 21—30.08.2001

Назва фільму	Краіна і год вытворчасці	Працягласць, хвілін	Дзень прагляду	Пачатак прагляду
Расейская рулетка	Данія, 1999	45	21.08 аўт.	17.00
Беларусь у цэню Сталіна	Чэхія, 2001	28	21.08 аўт.	17.45
Багр	Чэхія, 2000	23	21.08 аўт.	18.15
Вайна Бабіцкага	Чэхія, 2000	65	22.08 сер.	16.00
Ніхто ня съмее	Чэхія, 1999	23	22.08 сер.	17.00
Косаўскія муры	Чэхія, 1998	60	23.08 чацв.	16.30
Страта памяці	Чэхія, 2000	59	23.08 чацв.	17.30
Плач з маты	ЗША — Галіндыя, 1999	104	24.08 пятн.	15.30
Страх	Беларусь, 1998	43	27.08 панядз.	16.00
Дзіке паляванье	Беларусь, 2001	35	27.08 панядз.	16.40
Хартыя '77	Чэхія, 1995	120	28.08 аўт.	16.30
З таго часу	Чэхія, 1999	102	29.08 сер.	16.00
Айцец, сын да стары Торум	Эстонія, 1997	90	30.08 чацв.	17.00

Пытайцесь ў кнігарнях і шапіках "Белсаюздруку"

ARCHE

"Народны нумар" — найтусцейшы за ўсю гісторыю часопісу. У ім 320 страниц. Яго тэма — нацыяналізм. Прадмову да яго напісаў Сяргей Дубавец.

Ларускай Сяргей Варыводзкі піша аб праблеме абортаў, Тодар Копша звязаеца да творчасці Святланы Алексіевіч, Кацусь Травенец анализуе прозу Ігара Сідарука. Для аматараў літаратуры: падборка свежае постмадэрністскага прозы. Аматары клясычнага пісменства з асаладаю адкрыюць для сябе новыя пераклады з Гесэ, Бёля, Герберта. Багатыя і разнастайныя архіўныя матэрыялы нумару. Хроніка гурту "Мроя" Сержку Сахарава будзе цікава ня толькі фанатам беларускага року, як і лібрэта оперы Натальі Арсеньевай "Лясное возе" — на толькі аматарам опэры.

ВІЛЕНСКІ ПЭДАГАГІЧНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ набірае студэнтаў па конкурсе атэстатаў на 1 курс завочнага аддзялення факультetu славісткі па спэцыяльнасці

беларуская філялётгія

На завочным аддзяленні можна атрымаць дадатковую спэцыяльнасць: **расейская філялётгія, польская філялётгія, методыка пачатковага навучання, гісторыя культуры, журналістыка, Навучаныне платнае, Падрабязная інфармацыя: Baltarusi filologijos katedra (катэдра беларускай філялётгіі)**

Studentų 39-527 2004 Vilnius Lietuva тэл. (1037-02) 75-03-60, маб.т. (1037098) 06-710 тэл. у Баранавічах (0163) 470503

Беларусістика ў Віленскім пэдагагічным універсітэце

Катэдра беларускай філялётгіі на факультэце славісткі Віленскага пэдагагічнага ўніверситета працуе з 1991 г.

Беларускае аддзяленне скончылі 40 чалавек. Выпускнікі працуюць у беларускай школе імя Скарыны, беларускіх клясах Вісагінасу, на радыё і тэлебачанні, у школах Беларусі, працягваюць вучобу ў магістратуры ў Беларусі і Літве.

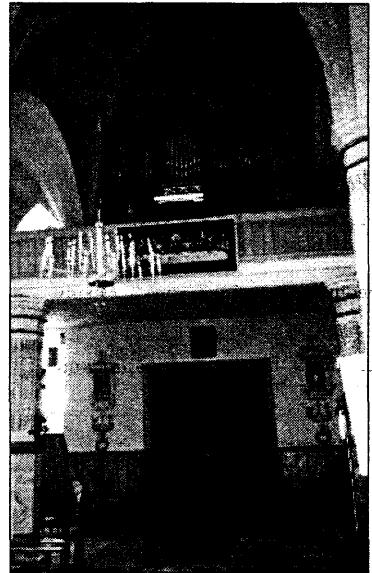
Сёня на беларускім аддзяленні вучыцца 85 чалавек, у асноўным выпускнікі расейскіх, літоўскіх і польскіх школаў Літвы. Сярод студэнтаў ёсьць таксама грамадзяне Беларусі, Украі

Рубяжэвічы

Працяг са старонкі 1.

У 20—30-я памежжжа сышела на кантрабандным гандлі. Французская панчохі і швайцарская гадзіннікі, польскі сьпірт і ангельская табака ішлі празь мяжу ў неверагодных колькасцях. У карчомках безакцызную гарэлку наливалі за любыя грошы — далары, маркі, рублі. Самымі шанаванымі кліентамі былі вайсковыя шпегі, якія зазвычай працаўвалі адразу на некалькі дзяржаваў.

Падчас грамадзянскай вайны ў Рубяжэвічах зьяўляліся атрады Булак-Балаховіча і атамана Дзяргача. Тут быў вэрбовачны пункт войска Барыса Савінкава — прафесійнага тэрарыста, былога вайсковага міністра Часовага ўраду. На Савінкава працаўвалі дзясяткі агентаў — гожыя кабеты з шляхецкіх сем'яў, якія ўдавалі прастытутак. Некаторыя з іх па сумяшчальніцтве шпегавалі на карысць польскай дэфэнзыўны. I амаль усе былі агенткамі "Зялёна-

га дуба" — вайсковай арганізацыі атамана Дзяргача, што змагаўся за незалежную Беларусь. У траўні 1921 г. Савінкоў вырашыў забіць Дзяргача. Замах адыўся ў Варшаве, праста на вуліцы. Агент Савінкава прастрэліў Дзяргачу левую руку ды схаваўся ў натоўпе. Назаўтра ў Рубяжэвічах началіся ўзброеныя сутыкні паміж зеленадубцамі і савінкоўцамі.

Замірый іх супольны вораг на ўсходзе. У ліпені 21-га ў Беларусі зявіўся бальшавіцкі ваенкам Геранім Убарэвіт — кіраўнік Рэўолюцыйнага Менскага раёну. Ен прыехаў з Тамбоўскай губерні, дзе добра навучыўся сучаснікам непакорных вёскі атрутнымі газамі і расстрэлам кожнага дзясятага... Хадзілі ўпартыя чуткі, што воіненку 21-га распачатна ўсебеларускае паўстанне...

Праз дзесяць гадоў у Рубяжэвічах не засталося нават успаміну пра ту вайну. Пры Польшчы аднавіліся вуліцы, аздобліся дыхтотымі камяніцамі ды багатымі крамамі. У съвяточны дні па возеры плаваў прагулачны катэр, а на беразе граў духавы аркестар. У мястечку было два касьцёлы, вялізная сынагога ды праваслаўная царква. Шматлікія съвятары ды манахі вучылі дзяцей, апекаваліся старымі ды хворымі.

У 39-м, пасля прыходу бальшавікоў, значная частка тутэйшае шляхты апынулася ў Сібіры. Потым прыйшлі немцы і дарэшты вынішчылі габрэяў, што складалі амаль палову насельніцтва Рубяжэвічу. Тутэйшыя людзі дагэтуль звязіліся з той неверагоднай пакоры, зь якой габрэйская грамада рухалася на месца забойства. Беларусы спрабавалі ратаваць сваіх сябру ды суседзяў, аднак рабі забарані ім, кажучы: "Нам німа паратунку на гэтай зямлі. Беражыце сябе! А нас Бог аддае ў ахавру, і мы мусім загінуць усе разам!"

Пасля вайны мясцовыя жыхары, напалоханыя бальшавіцкім тэатром, звязджалі ў Польшчу. Яны ссяліся там на землях, адабранных у Нямеччыны, у спусцельных дамох нямецкіх баўэрэу. Пры касьцёле ў Рубяжэвічах стаіць помнік тутэйшым, што мусілі назаўжды пакінуць радзіму. Ля помніка заўсёды съвежая кветкі. Гэта памятка па колішнім мястечку, якое налічвала найменш трох тысяч жыхароў.

Цяпер у вёсцы жывуць 280 чалавек.

Молады звязджае ў Менск. Старыя застаюцца ў сваіх хатах, сядзіць фатадзмікай і эжаўцелых лістоў з Польшчы ды Амерыкі. У жыцці гатых людзей мала што змяніяеца. Хіба зъмяніўся выгляд галоўнае вайсковае вуліцы: традыцыйныя кветкі ды агароджы збрыйдзіліся бруднай чарнатаю калгасных газавых трубах.

Прыродны газ не зрабіў рэвалюцыі ў побыце вясковуцай. Дамы паднейшаму ацяплююцца дровамі, а "выгоды" туляща на двары. Рубяжэвічы ўпартыя чаплююцца за сваю даўніну. Тут — у адрозненіе ад многіх беларускіх гарадоў і мястэчак — захаваўся габрэйскі

цвінтар. Драўляны будынак пошты — адзін з найстарэйшых у Беларусі. Пошта ў ім знаходзіцца з 1897 г. У Рубяжэвічах месціца ѹ адна з найбуйнейшых у Эўропе фітааптэкаў, дзе можна набыць практична любыя зёлкі.

Адзінай рубяжэвіцкай съвятыні, якая пе-

ратываля ўсе навалы найноўшага гісторы — касьцёл Св. Яна. Ен быў збудаваны на пачатку стагодзіся, калі скасавалі забарону мураваць новыя каталіцкія съвятані ў Беларусі і Украіне. Згодна з першапачатковым плянам, касьцёл мусіў мець дзесяць вежаў. Аднак царскія чыноўнікі палічылі гэты практэктарам давялося амбітным, і архітэктарам давялося амбекавацца дэзвюма — у сціплых традыцыйных ізаготыкі. Інтэр'ер упрыгожылі фрэскамі ды вітражамі. Найцікавейшая фрэска — выява сьв. Антонія, які прамаўляе да рыбаў на фоне тыповага беларускага ляндшафту. Побач са съвятым айцом вальяжна ходзіць бусел.

Будаўніцтва скончылася ў 1910 г. Праз два гады ў касьцёле ўсталявалі навукткі віленскі арган. Дзеля яго і прыехала ў Рубяжэвічы. Запрасіў мінен Віктар Кісцень — арганіст і кампазітар, кіраўнік музычнага таварыства "Ліра" пры касьцёле Св. Роха. Ен вытрапляўся ў Рубяжэвічы на просьбу тутэйшага касінда, вялінага Рышарда Юніка.

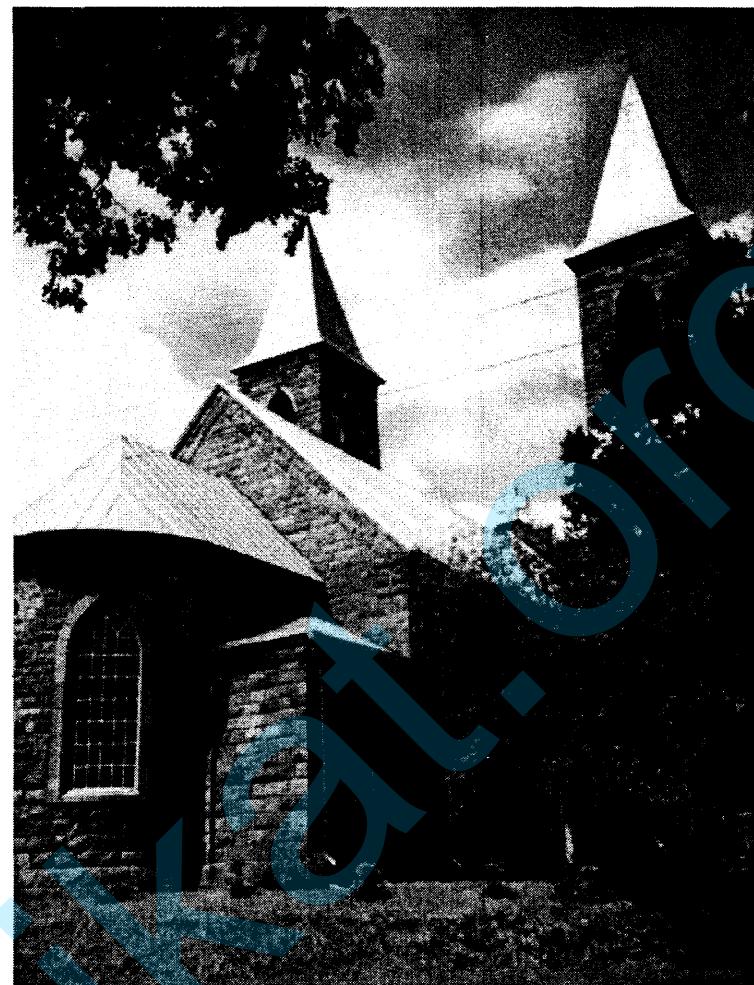
Айц Юнік сам быў калісці арганістам, але, скалечышы руку ў аўтамабільнай аварыі, мусіў шукать іншыя шляхі служэння Богу. Стаў съвятаром і ўжо 20 гадоў служыць у родных Рубяжэвічах. За саветам і ў "вольны" 90-я ў рубяжэвіцкім касьцёле хрысціліся дзясяткі людзей. У tym ліку — Адам Глебус і Аляксандар Дабравольскі.

Съвяты айц Юнік сам быў моцна ўсцешаны, што сп. Кісцень упрыгожыў касьцёльнае съвята сваім граньнем. Дай яшчэ прывёз з сабой съпявачку Тамару Рэмез з опэрнага тэатру. Абодва працаюць для касьцёлу цалкам бескаштоўна. Абодва — праваслаўныя, але жывая чалавечая душа не прымае канфесійных амбекаваньняў. Ранішняя съвяточная імша з узделам менскіх музыкаў неўтыкмет ператварылася ў сапраўдныя канцэрты. Вернікі зачараўана слухалі, а, калі музыка скончылася, ня ведалі, як рэагаваць: ці жагнацца і цішком выходзіць з касьцёлу, ці пляскася ў далоні. Нарошце, адна кабета асыярожна заалладзіравала, следам запляскала ўсе.

Новыя кнігі, дасланыя ў рэдакцыю

Асьветнікі зямлі Беларускай: Энцыклапедычны даведнік / Рэд. калегія: Г. Пашкоў ды інш.; Мастак У. Жук. — Менск: Беларуская энцыклапедыя, 2001. — 496 с.: іл. — Наклад 3000 ас. ISBN 985-11-0205-9

Станіслаў Дубянецкі, загадчык рэдакцыі філязофіі, эканомікі і права выдаўцства «беларуская энцыклапедыя», заўважыў недакладнасць у папярэдній нататцы пра книгу. У даведніку зъмешчаныя артыкулы пра жыццёвую і творчы шляху блізу 750 прадстаўнікоў філязофіі, якія працаўвалі ў Беларусі да ХХ ст. Кніга створана на матрыцах энцыклапедычнага даведніка «Мысліцелі і асьветнікі Беларусі»

Касьцёл Св. Яна

Грае арганіст Віктар Кісцень

Айц Рышард Юнік з Тамарай Рэмез

У Рубяжэвічы зь Менску можна патрапіць простым аўтобусам "Менск—Рубяжэвічы", што адыходзіць з аўтостанцыі "Паўднёва-Захадня" ў 10.20 і 19.50 у будні і ў 15.25 па выходных. Машынай трэба ехаць з Менску на Коіданава, а там, праз Бараўску, на Рубяжэвічы.

(Менск, 1995), але ў сёлетнім выданні на 100 персаналіяў больш. Затое ў новым даведніку няма ўрэйкай з твораў мысьляроў, тлумачальнага слоўніка ды іменнага паказыніка — відаць, за гэты час мы краіху паразумнелі. Кніга каштует 2,6 т. р. у кнігарні «Энцыклапедыя» (Акадэмічна, 15 а) і 3,4 т. р. у іншых крамах.

С. Рудовіч. Час выбару: Праблема самавызначэння Беларусі ў 1917 г. — Менск: Тэхнагерства, 2001. — 201 с. — Наклад 1000 ас. ISBN 985-458-001-6

Манаграфія прысвечаная гісторыі беларускага нацыянальнага руху ў часе першай сусветнай вайны і распаду Расейскай імперыі. Кніга складаецца з раздзелаў: «Падзеі на беларускіх землях», «Грамадзка-палітычная барацьба ў Беларусі па нацыянальным пытанні ў лютым-кастычні

ку 1917 г.», «Кастрычніцкая паўстанне ў пытанні пра лес Беларусі». Пры канцы ёсьць паказынік імёнаў. Каштует краіху больш за 2,5 т. р.

Н. Гиль. У времени в плену. — Москва: Можайск-терра, 2001. — 224 с. — Наклад 2000 ас. ISBN 5-7542-0084-6

Кніга напісаная братам народнага пісца Ніла Гілевіча — Міколам Гілем пра Генадзія Карленку. У ёй распавядаецца пра жыццёві шлях Карленку ад народнага да скону, падаецца неафіцыйная вэрсія съмерці вядомага палітыка. У кнізе багаты фатадзмікай з сімейнага альбому. Прыканцы зъмешчаныя колькі артыкулаў і найлепшыя фрагменты выступаў Карленку. Няясна, ці будзе кніга ў кнігарнях, шукацце прац арганізацыі «Трэцяя сектару».

Падрыхтаваў Віктар Мухін

**БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА
РАДЫЕ СВАБОДА**

Штодзённы этэр Беларускай службы Радые Свабода **павялічваецца з 4-х гадзінай да 8-мі**. Слухайце нас 6 гадзінай увечары (18:00—24:00) і 2 гадзіны раніцай (6:00—8:00 па менскім часе).

18:00-20:00	7295 (41м)	22:00-24:00	9530 (31м)
11725 (25м)	9750 (31м)	15480 (19м)	11865 (25м)

20:00-22:00

7190 (41м)	6:00-8:00	6170 (49м)
11730 (25м)	6170 (49м)	7295 (41м)
15565 (19м)	9635 (31м)	9635 (31м)

Сталая частата на сярэдніх хвалях — 612 кГц.
Інтэрнэт: www.svaboda.org

НАСТРОЙЦЕСЯ НА «СВАБОДУ»!

Андрэй Хадановіч Мастацтва Выжываньня

Калі прачынаешся зранку, упэўніся, што жывы: крыху адшморгні фіранку. (Не выхіляй галавы!)

Угледзеш тую ж макабру і ту ю адчуеш млюсьць — вось доказ, што ты, мой сябру, дагутуле на съвце ёсьць.

Шчэ дзень у нябыту выкрай — змагайся ж, такі закон! Каб потым было ня прыкра за марна пазбыты скон.

Жыві, колькі стане сілаў. (Жыцьцё — вялікі прыкол!) Нічым ня крӯдзі дэблалу, што мірна жывуць вакол.

Цэфалам (макра і мікра) ня тыцкай у нос буквар, каб потым было ня прыкра за марна разьбыты твар!

Разьбілі — ня трэба енку: згадай хрысціянскіх сьвятых, падстай другую пашэнку — і раптам шваргні пад дых!..

Красуні ў калготах зь лікрами рашуча скажы: "Сыходзі!", каб потым было ня прыкра лячыць сапсуюту плоцу!

Мы ў гэтым жыцьці — навабранцы, гарматнага мяса шматок: пойдзеш налева — пранцы, наўпраст — электрычны ток,

направа — шчэрцы яхідна іклы табе напаказ. Каб потым было не агдна ўдыхаць атручаны газ,

вучыся расейскага мату, ня ех на людзях мацы, трымай у піўніцы гармату і гаубіцу — на гаубіцы.

Знадворку чыняць такое, што цяжка ўйвіць, — няхай! Славайся ў сваім пакоі, стаі дыханьне ў чакай.

Бо прыйдзе міг адмысловы, натхненна павеў лялкі, — складацьцем вольныя словаў ў нязмушаныя радкі.

Пяцьцем вясны, каханьня ў пазіі вечны хайрусь. Давай, кастальскі пахане, палахай цнатлівых Муз!

Шукацьмем свае сугуччы у прыцемках нас саміх, каб потым ня стала балоча за марна страчаны міг.

Беларускі Гістарычны Агляд

Том 7 Сыштак 2 (13). Сінегань 2000

Днімі выйшаў з другу 13-ы нумар "Беларускага Гістарычнага Агляду". Кожны, каму цікава гісторыя, знойдзе ў ім матэрыял па сваім гусьце. Мэдыяўсты пачытаюць артыкул Вячаслава Бароніна пра попасцікі пунтых слугай у ВКЛ, аматары БССРскай спадынны — даследаванье Сяргея Хоміча пра этапы фармавання тэатральнай Рэспублікі, той, хто цікавіца рэлігійнымі проблемамі — пра "Пашырэнне праваслаўя ў Беларусі ў XIX ст.". Андрэя Печатыца.

Маладыя гісторыкі з Вэстфальскага ўніверсітэту ў Мюнхені Морыцы Люк і Цім Рыхтар падаюць артыкул "Паліванье дазвалеяцца": барацьба з партызанамі ў "генэральным каміса-рыце Беларутэні". На падставе на-

Навіна Пра канцлягер у Бярозе

У Канадзе выйшаў дакументальны фільм пра канцлягер у Бярозе-Картускай, які існаваў у 1934—1939 г. Гэты дарагі праект (бюджэт фільму больш за 100 тыс. даллараў) ажыццяўляе рэжысёр з Манрэзію Юры Лугавы. Нядайна ён здымаў тэрыторыю турмы, лягерныя будынкі, вядомыя тут як Чырвоная казарма, што дастаялі да нашых дзён. Лягер быў створаны 17 чэрвеня 1934 г. у адказ на забойства ўкраінскім нацыяналістамі міністра ўнутраных спраў Пэрацкага. Вязнамі лягеру былі беларускія і ўкраінскія нацыяналісты, камуністы і сацыял-дэмакраты, а таксама крымінальнікі.

Аляксандар Горбач, Івацэвічы

Азе варта быць Рэванш!

У чацвер 23 жніўня бабруйская "Белышына" барысаўскі БАТЭ правядуць хатнія гульні кваліфікацыйнага раўнду Кубку УЭФА. БАТЭ — з "Дынама" Тобісі. "Белышына" прыме славацкі "Ружомброк". Гульня будзе ў Менску, бо рэканструкцыя бабруйскага стадыёна не завершаная. Першыя гульні беларусы прайграли — БАТЭ з лікам 1:2, а "Белышына" — 1:3.

Вандроўка на роварах

22—26 жніўня па Маладзечаншчыне пройдзе вэлітур "Выбрай". Вандроўнікі спыняца ва ўсіх вёсках у сябе на дарозе, агіточы ісць на выбары. Будуць каніэрты (22-га ў Маладэчне — Шалковіч і Бартосік). Маршрут такі: 22-га з Маладечна ў Валожын, 23-га Валожын — Радашкавічы (а 18-у ў Доме Культуры там будзе бардаўскі канцэрт, там могуць далучацца, хто ня можа ехаць з 22-га), 24-га Радашкавічы—Вялікая, 25-га Вялікая—Мядзел, 26-га Мядзел — Маладэчна. Усе, хто хоча з'яўляцца ў падарожжы, могуць звязацца па т.: (273) 6-94-67 (Алесь) або e-mail: mtbm@chi.org.by. З сабою трэба мець намёты, спальнікі, ну, і мо сала шматок.

Тур NRM

22 жніўня канцэрт NRM адбудзеца ў Коўрыні, 25-га — у Лепеле, 26-га — у Івянцы. Пра месца і час канцэртаў — праз т.: (017) 282-36-50.

Акварэлькі Лучыны

У Музэі беларускай літаратуры (у Траецкім прадмесці) праходзіць выставка "Беларуская акварэлькі Янкі Лучыны". Тэл. музэю 234-56-21. Выставка працягненца да 15 верасня.

Зъезд байкераў

24—26 жніўня менскі матақлюб "Жалезныя браты" ладзіць байкерыскі фэстываль у прафіляктары "Спадарожнік" у Ждановічах. У яго праграме — матаクロс і конкурсы, рок-кансерв.

Дзяніс Носаў

Днімі выйшаў з другу 13-ы нумар "Беларускага Гістарычнага Агляду". Кожны, каму цікава гісторыя, знойдзе ў ім матэрыял па сваім гусьце. Мэдыяўсты пачытаюць артыкул Вячаслава Бароніна пра попасцікі пунтых слугай у ВКЛ, аматары БССРскай спадынны — даследаванье Сяргея Хоміча пра этапы фармавання тэатральнай Рэспублікі, той, хто цікавіца рэлігійнымі проблемамі — пра "Пашырэнне праваслаўя ў Беларусі ў XIX ст.". Андрэя Печатыца.

Маладыя гісторыкі з Вэстфальскага ўніверсітэту ў Мюнхені Морыцы Люк і Цім Рыхтар падаюць артыкул "Паліванье дазвалеяцца": барацьба з партызанамі ў "генэральным каміса-рыце Беларутэні". На падставе на-

ТВОРЧАСТЬ

Вячаслаў Дубінка

Флямандзкі пан

Паўль Кох — кіраўнік нямецкай чарнобыльскай ініцыятывы ў зямлі Ніжняя Саксонія, арганізатар сэмінару «Знаёмства нямецкіх фэрмэраў з сельскай гаспадаркай Беларусі». Беларускаму фэрмэру Аляксандру Свірыдаву з Пухавіцкага раёну ён прывёз у падарунак дубок.

СТАНОК

"Кругом съмецьце, съмецьце. Плююць пад ногі. У вас няма падаку ў дварах, на палах, гародах. Зямля ў вас лепшша, чым у Нямецчыне, а вы пабіраецца Бульба ў вас што гарох. Каровы брудныя, як сывінны. Яны таксама ваду любіць, чаму кароў ня мыце? І пракацаўца ня ўмеець, тэхніку не беражце. Я з Галіяндзі дарагі станок прывёз, вялікіх грошай каштуе, яго больш за паненку любіць трэба..." Мішэль са скрухай апавядае, як дарага дроваапрацоўчы становак за дзясяткі тысячяў даляраў сапсаваў боўдзіла зь Ямпалю. Заліўшы вочы, утэр на становкі праграмамі кіраваннем берявино зь цывікамі. Мішэль гэлага работніка за каршэнь ды за вароты фабрыкі: "Табе Лукашэнка трывіца плюціць, я а ў пяць разоў болей. Ізді да Лукашэнкі".

Увогуле, выпівоя для Мішэля — праблема. Не палічыць, колькі таіх "работнікаў" вывеў ён за вароты сваіх фабрыкі.

І заробак Мішэля плюціць толькі ў пятніцу, калі праца скончана: "Пі ў пятніцу ўвечары, у суботу пахмеляйся, а па выходных жонку любі..."

МІКРААҮТОБУС

Прыгнаў Мішэль новы мікрааўтобус зь Нямеччыны, каб вазіць работны люд са сталіцы на сваю фабрыку. Не аўто, а цацка. І прыгрожы, і весела бяжыць, як дагледжаны конік. А назаўтра кіроўца: — Мішэль — душа плача, не магу супакоіцца. Заплывалі салон, абшыўку новую паразэлі, нагноіслі недапалкаў...

— Я ўсё зразумеў, — кажа Мішэль. — Увечары я зраблю ім добры наганай.

Скончылася праца, час і дахаты. Паселі работнікі ў вясёлае аўто, ад'ехалі па шашы пару кіляметраў. Мішэль спыняе машыну і зарадвае выходзіць:

— Ідзіце сваімі ножкамі, а я сам падеду. І калі яшчэ ў саленне нахавінчыце, кожны дзень гэтак хадзіць будзеце.

Больш ня съмецілі, не плявалі, не тапталі нагамі недапалкаў.

Паселі работнікі ў прафіляктары "Спадарожнік" у Ждановічах. У яго праграме — матаクロс і конкурсы, рок-кансерв.

Дзяніс Носаў

КУХАР

Наняў Мішэль маладую кабету гатаваць рабочымі абед. Прыдзіўліва сачыць, як тая абірала бульбу, мыла посуд, кешкалаася на кухні. Нарэшце, не съярпееў:

— Бульбы ня ўмееш Глядзі, як гэта робіцца ў нас, у Бэльгіі.

І паказаў. Рабіў ўсё надзіва хутка і прыгожа. Ахайна расставіў посуд, не забыўшы пра сувязкі калі кожнага прыбору. Накарміў ўсіх работнікаў, не абмінуў і новай кухаркі-намуекі, спытаўшы пасьля абеду:

— Смачна?

— Ага! — шчыра призналася няўдайліца.

— Цяпіer ідзі, няхай цябе Лукашэнка вучыць і працу дае!

ШЫЛЬДАЧКИ

На кожных дзвіярах Мішэлевай фабрыкі — шыльдакі-настайдлынні: "Сюды ходзіць толькі брыгадзір", "З цыгарэтамі, семкамі не ўходзіці", "Чаравікі памый у прыбіральні". На дырэктарскай чытаю: "Пастукай тры разы, а калі атрымаеш дазвол — заходзі". На тэрыторыі фабрыкі такіх шыльдак — чортай тузін. І прыбіральнікамі стрэлакі-пазнакі, і грузчыкамі, і жаўнерамі, якіх прысылае на падкормку да Мішэля начальства.

ЖАҮНЕРЫ

Прыслалі замораных жаўнеры да Мішэля. Камандыры скемілі: карміць няма чым, на маҳорку і тую няма, няхай капіталіст патрасе кішэні. І Мішэль не падкачай. За працу — а жаўнеры цяглі мякі пілавінья — наварыў ваярам вядро бульбы, а да бульбы поўную міску мойбачкі. А на перакур байцам — "Мальбара". Адна цыгарэта на двух.

ПРАВЕРКІ

Панадзіліся да Мішэля правяральшчыкі — ратунку няма: то пажарнікі, то саністанцыя, то падактавая. І кожнаму няпрошанаму госьці дай нешта ў тэчачку, падніся чарку са скваркай.

Мішэль знайшоў арыгінальнае выйсьце. Прывёз з Бэльгіі пару скрыніяў з шампанскім. Упакоўка — шык, вочы сълепіць, а ў пляшках — салодкая вадзіца, танінейшая за шыпучы *cider*. На табе, служыўцы чалавек, прагані смагу! Бяруць прэзант і радыя, асабліва мытнікі на берасцейскай мяжы.

ГІТЛЕР і ГЁБЭЛЬС

Гасцюючы ў знаёмца ў Малінаўцы, Мішэль заўважыў на кніжнай паліцы кнігі з фоткамі Гітлера і Гёбэльса на вокладках. Гадоў колькі таму менскі паліграфкамбінат накляпаў іх шматтысічнымі накладамі. Мішэль нат не дакрануўся да гэтых кн

Сабачыя гісторы

Адзін сабака разьвітаўся з партыйным мінульм. Купіў лецішча і стаў вырошчаваць агуркі. Побач жыў Граждан, які ў скрынках вырошчаваў цывікі. Адна скрынка была ў Шушкевіча.

Адзін сабака купіў гітару. Нясе дамоў, радуеца. І раптам Граждан на трактары спыніўся побач і пахваліўся: "А мне мама не дазваляе іграць на гітарах. У мяне кампазытарская здольнасць!"

Адзін сабака прыехаў у вёску выбіраць бульбу. Выйшаў раніцай на поле, а там ужо Граждан у барознах корпаецца. У канцы поля съязг на коліку матляеца, а пад съязгам сядзяць Гражданы і нейкія паперы перабираюць. Сабака ўсім сказаў "добрая раніца". А Граждан пацікаўся: "А вы мужчынскага полу ці жаночага?"

Адзін сабака пайшоў у лагчынку каля ракі касіца сена. Граждан залез на хату, сеў на комін і ў біноклі сочыць за сабакам: "Я хачу даведацца, адкуль у гэтай пузатай драбізы такая нечалавечкая праізвадзельнасць труда. Няўажо гэта мой сын?..."

Адзін сабака ахоўваў базар. Граждан доўга хадзіў калі базару, прыглядаяць, прынохваўся і на съята пагранічніка вырашыў пранікнуць на ахоўваную тэрыторыю. Палес і адразу трапіўся сабаку, але не разгубіўся: "Дзядзенка, адпусціце. Я пастрадаў ад савецкай улады. Пастрадаў ад белых, пастрадаў ад чырвоных, пастрадаў ад палякаў, ад немцаў, ад Пазыніка з Шушкевічам, ад Лукашэнкі... Адпусціце, а то я вас за яйцы ўкушу, а сам павешусь..."

Віктар Шніп

Ад Граждана

Што піша пра мяне Віця Шніп – няпраўда, брэза аблыжнік вусаты.

А дзеяла было так:

Зайшоў я неяк у фільгармонію паслушаць чаго-колечы съвежанькага з кампазытара Чымарозы. Купіў трубачку Марозіва, сыходжу, аблізаўчы, у нужнік, а там – гаўна-гаўна-ал.. "Мабыць, Віця апярэдзіў", – падумалася.

І пра сабаку – чыстаць няпраўда.

А дзеяла ж было так:

Пралапа ў магазінах мяса. А я тым часам іду сабе ўзлесьцем Купалаўскага сквэрэ. Бачу: ляжыць карова здохлая. "Мабыць, вонк зарзазу!" – падумалася. А ў Лявіце напісаны ж: "здыхляціны і зверзядзіны ён не павінен есці, каб не апаганіцца гэтым."

З пашанай, Ваш Граждан

ідэі

Спадару Уладзімеру Аляксандраві! Вас ня чуюць нават чытачы "НН", але ведаіце: Вы – не адзін

Мой мілы квадраціку! Трымайся там, тэлефонай часам і як мага мене палі, бо дзеяла даждзедца дасыльваць на падваконныя із зялёнымі памідорам. Усё будзе добра! Хуткі супротивіць!

Алесю! Замест таго, каб атагсамліваць фашызм і нацыяналізм, узгадай, дзе ты жывеш? Юрась

Маладафронтавікі ды ўсе, каму зараз даводзіцца сутыкаць зь вельмі прыемнымі супрацоўнікамі КДБ! Не здайцеся. Мы пераможамімі ў любым выпадку, галоўнае, каб мы заставілі супрадуднымі людзімі ўсе разам. Будзьма разам! Усё будзе добра! Маленькая Вар'ятка.

Я нікуда галасаваць за Лукашэнку, нават пад катаваннямі. Я люблю Беларусі! Мікалай

На гэтых "выбарах" у Беларусі выбару няма. Патрыйты

Змагайся за волю Бацкайчыны! Арганізація "Край". Пэйдэж: (8-017)249-00-00, аб. 7315. E-mail: spa_kraj@hotmail.com.

Паштовы адрес: 220037, Мінск, а/с 49

кантакты

Аляксандар, 28 год, прывабны, добры, прыстойны, з в/а, бяз ш/з, жанаты на бывшай, судзімі на бывшай, не багаты, любіць книгі і прыроду. Плазменіца для стварэння сям'і з простай вернай дзяўчынкай.

Аляксандар Павароў! Вішчу ціб з мінульмі народзінамі. Усё табе самага доблага! Й лепшага. Ніколі не здаваіся, усё будзе як трэба! Алёнка

Мілы мой, жананы, родны чалавек! Аляксандрас Шкапляроў!

Вішчу ціб з думамі сутыкаць сім'і з падзвініцай, а таксама з месцамі службы ў войску. Ведай, Сонеіка, што войска мы перахаваем, як і ўсё непрэчыннасць, што сутракаюць і сутракаюць на нашым жыццёвым шляху. Я ціб какою, а гэта зна- чыць, што ўсё будзе добра. Твар'я манковая я.

Наставіца Карпіні! Дзякую за ўсе клопоты пра Бабруйск. Мы вельмі ўдзінчы ўсе і жадаєм поспеху. Бабруйск. Малада- ронтаўчы

Зэмітра Панкавец, віншую ціб з Днём нараджэння. Здароў, поспеху ў спраўах. Матуя і Святая

Зэмітра Панкавец, з 16-годзідзнем. Жадае спаўненінні ўсіх тваіх мар. Жыве Беларусь! Цётка Тома, Алег

Дарагая Ангеліна Аляксандраўна, матуя любай! Вішчу, чыста люблю. Сірхук

Віншую Натальяну Водзіц з уважадзіннем у студэнцкое брачтва. Верым у ціб, любім. Аматары піва

Віншую ўсіх паступленцу на архітэкчурны факультэт БДПА. Будзіце новую Беларусь. Брат аднаго

Прыватны аўвесткі

вітанні

Шаноўны Адриусу Дзенісевіч! Віншую ціб з тваймі народзінамі! Даруй, што ў час забываць павіншаваць. Знчу табе ханханя, сонеіка, дабрыні ўсяго самага лепшага. Рамонкавая сірокаўка Алёнка!

Admiral віншуе Валер'я Леванеўскага з Днём нараджэння. Жадаю яму поспеху на ўсім!!!

Капуц-га Алеся з Мададчына віншую з эгаізмам ды сексуальным інфантайлізмам, што выявілі 1–2 жніўня. В.

Вольк-га Валерку віншуе з афіцыйным "падзвінінем". Язэп Бароза! Сёлета 10 жніўня – амаль дэзярхайнае съята! Расы, красуй!

Андруш Павароў! Вішчу ціб з мінульмі народзінамі. Усё табе самага доблага! Й лепшага. Ніколі не здаваіся, усё будзе як трэба! Алёнка

Мілы мой, жананы, родны чалавек! Аляксандрас Шкапляроў!

Вішчу ціб з думамі сутыкаць сім'і з падзвініцай, а таксама з месцамі службы ў войску. Ведай, Сонеіка, што войска мы перахаваем, як і ўсё непрэчыннасць, што сутракаюць і сутракаюць на нашым жыццёвым шляху. Я ціб какою, а гэта зна- чыць, што ўсё будзе добра. Твар'я манковая я.

Наставіца Карпіні! Дзякую за ўсе клопоты пра Бабруйск. Мы вельмі ўдзінчы ўсе і жадаєм поспеху. Бабруйск. Малада- ронтаўчы

Зэмітра Панкавец, віншую ціб з Днём нараджэння. Здароў, поспеху ў спраўах. Матуя і Святая

Зэмітра Панкавец, з 16-годзідзнем. Жадае спаўненінні ўсіх тваіх мар. Жыве Беларусь! Цётка Тома, Алег

Дарагая Ангеліна Аляксандраўна, матуя любай! Вішчу, чыста люблю. Сірхук

Віншую Натальяну Водзіц з уважадзіннем у студэнцкое брачтва. Верым у ціб, любім. Аматары піва

Віншую ўсіх паступленцу на архітэкчурны факультэт БДПА. Будзіце новую Беларусь. Брат аднаго

вокны, дэ́веры

Фільчатыя дэ́веры, драўляныя вонкы са шклопакетам. Вы раблем, ставім, гарантую якасць. Т.: 247-98-31

Прадаю калекцыю марак 1500 штук за 3000 руб. (маркі 20 краін свету). 210001, Віцебск-1, а/с 39

marki

Прадаю калекцыю марак 1500 штук за 3000 руб. (маркі 20 краін свету). 210001, Віцебск-1, а/с 39

КУПОН БЯСПЛАТНAY ПРЫВАТНAY АВВЕСТКІ

Запоўніце гэты купон, і мы надрукуем Вашу аўвестку (на больш за 15 слоў) бясплатна. 220050, Мінск, а/с 537

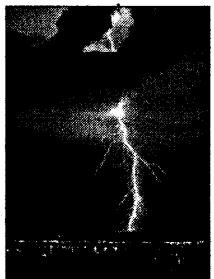
тэкст

Імя і прозвішча
Адрес, тэлефон

Водгукі Водгук на водгук

З водгуку А.Батуры з Садкоў ("НН" №241) на парады па абароне сельскіх пабудоў ад ма-ланкі ("НН" №240) вынікае, што рабіць тую аба-рону так, як пададзена ў парадах, ня трэба.

Аўтар парадаў спасы-лаецца на "Энцыклапе-дью сельскага гаспада-ра", але ж першыннай ясьць брашура "Молни-е-зашита" (В.Черкасов, Москва, 1983). Брашура была выдадзеная для старшыні калгасаў і іхніх памагатнікаў (наклад 70000), дасканалая ў сваіх падрабязнасцях, і не даваць ёй веры проста грэх.

У парадах ("НН" №240) чамусці для дому з бляшаным дахам прапушчаны два патрабаваны: 1) дратоу, што ідуць ад даху да зямлямільника, трэба, каб было на менш за два (да дыганалі) і 2) гэты драты трэба усталёўваць далей ад сенцы і сцежак.

Брашура апісвае два тыпу маланкі паміж наэлек-трызаванымі аб'ектамі (хмара-зямля): скіраваная долу – калі аб'ект на зямлі ніжэйшы за сто метраў, скіраваная ўгору – калі аб'ект вышыўшы за сто метраў. Такім чынам, паспаліту земляробу на трэбзі груасціца свае глазы кароннымі напружаннямі і ціхім сплываннем электрычнасці.

Хоць ж зацікавіў атмасфернім навальнічай хмарам, знойдзе цудоўна апісаныне гэтага ў кнізе "Фейнмановікі" (вып. 5. Электричество и магнетизм"). Выдавецтва "Мір", 1966.

N, Менск

Захоп сваёй сталіцы

Пўна, мала хто з чытальні "НН" чытае яшчэ й газету з рэтра-назвай "Советская Белоруссия". Бадай што, эта правильна, бо газета тая адымісла разычаная на асобаў з пэўнымі складамі мысленія ("наш айныны съявівак Філіп Кіркораў") ці ўговуле для людзтва, яко-му стае часу на тое аб'емістасе чытаць. А я вось чытаў колкі нумару, дык хацеў падзя-ліца ўраханнямі.

Ва ўстаўцы да нумару за 28 чэрвеня "Союз" у рэбрыцы "Отметим сообща" чытаем: "З ліпеня, У гэты дзень у 1944 годзе савецкія войскі вызвалілі Мінск. А 341 год тому войскі Рэчы Паспалітага яго захапілі ("захваты"). Робім нескладана артыз-тычнае даеяннне. 2001–341=1660. Самы разгар вайны, разычаны на Масковій, – вайны, якія каштавала нашаму народу больш за палову насельніцтва. Удалосі адбіць Мінск – горад, які спрадвеку належыў ВКЛ і, значыць, ягонаму саюзу з Каронай – Рэчы Паспалітага. Дык які тут "захоп"? Нават калі вялося пра захапыць толькі немцам, дык на мэдалёх пісалася "за захоп". Но захоп ("захват") ёсць словам, якое засюды дастасоўваецца да непрыяцеля. Зна- чыць, нас, беларусаў, прымушаюць лічыць, што наша ўласная дзяржава на ёсць нашай, што мы самі для сябе зъўляеміся непрыяцелямі і што нашай дзяржаве ёсць... съядрэвачная Масковія! Шаноўны Павал Якубовіч пэуні не працуеўшы бы такога

Ва ўстаўцы да нумару за 28 чэрвеня "Союз" у рэбрыцы "Отметим сообща" чытаем: "З